

PĻAVIŅU BIBLIOTĒKA 2024. gadā

DARBA PĀRSKATS

Pļaviņu bibliotēka, 2024

RAIŅA IELĀ 45, PĻAVIŅĀS, AIZKRAUKLES NOVADĀ, LV-5120 |

Saturs

1.	Vispārīgs bibliotēkas raksturojums	2
2.	Finansiālais nodrošinājums	3
3.	Materiāli tehniskā stāvokļa vērtējums	4
4.	Personāls	7
5.	Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	12
6.	Krājums	28
7.	Darbs ar bērniem un jauniešiem	38
8.	Novadpētniecība	47
9.	Projekti	49
10.	Publicitāte	51
11.	Sadarbības tīkla raksturojums	53
12.	Pielikums. 2024. gads fotogrāfijās	55

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums

Aizkraukles novada pašvaldības Pļaviņu bibliotēka (turpmāk tekstā - Bibliotēka) ir pastarpinātas atbildības kultūras, informācijas un izglītības iestāde, reģistrēta LR Uzņēmumu reģistrā (Nr. 40900003216 28.03.2018.), Kultūras ministrijas Bibliotēku reģistrā – Nr. BLB0291, kā vietējas nozīmes publiskā bibliotēka. Atbilstoši Bibliotēku likumam, Bibliotēka veic pasaules kultūras mantojuma – iespieddarbu, elektronisko izdevumu, rokrakstu un citu dokumentu uzkrāšanu, sistematizāciju, katalogizēšanu, bibliografēšanu un saglabāšanu, kā arī nodrošina informācijas publisku pieejamību un izmantošanu.

Bibliotēkas iekšējās struktūrvienības ir: pieaugušo apkalpošanas nodaļa, bērnu apkalpošanas nodaļa. Bibliotēkai ir ārējās struktūrvienības: Gostiņu bibliotēka, Klintaines pagasta bibliotēka un Emīlijas Prūsas Vietalvas pagasta bibliotēka. Kopdarbā ar minētajām bibliotēkām, Bibliotēka nodrošina bibliotēkāros pakalpojumus Pļaviņu apvienības pārvaldes teritorijas iedzīvotājiem (Pļaviņas, Aiviekstes pagasts, Klintaines pagasts, Vietalvas pagasts).

Bibliotēka atrodas Pļaviņu pilsētas centrā - Raiņa ielā 45, Pļaviņās, Aizkraukles novadā – ģeogrāfiskais novietojums ir labvēlīgs bibliotēkas funkciju veikšanai. Bibliotēkas tiešās apkalpes teritorija ir Pļaviņu pilsēta un Aiviekstes pagasts (pēc Aiviekstes pagasta bibliotēkas slēgšanas); šos administratīvos teritoriju iedzīvotāji ir Bibliotēkas pamatmērķauditorija. Pļaviņu pilsētas Gostiņos darbojas Gostiņu bibliotēka, Bibliotēku apmeklē arī iedzīvotāji no Klintaines un Vietalvas pagastiem, kā arī no kaimiņos esošajiem Sausnējas un Kalsnavas pagastiem (Madonas novads), kuru dienas gaitas darba vai mācību dēļ ved uz Pļaviņām. Apkalpes zonā darbojas vairākas izglītības iestādes: Pļaviņu vidusskola, kurai ir sava izglītības iestādes bibliotēka, Pļaviņu Mākslas un Mūzikas skolas; pirmskolas izglītības iestādes (PII) “Bērziņš”, “Jumītis”. Pilsētā darbojas Pļaviņu Kultūras centrs, Jauniešu Iniciatīvu centrs “Ideja”, bērnu brīvā laika pavadīšanas centrs “Pepija”, sociālās aprūpes centrs “Pļaviņas”, dienas aprūpes centrs personām ar garīga rakstura traucējumiem. Pļaviņu aapvienības pārvaldes telpās pakalpojumus sniedz valsts un pašvaldības klientu pakalpojumu centrs. Bez pašvaldības uzturētājām iestādēm pilsētā ir trīs ģimenes ārstu pakalpojumu prakses, aptieka; dažādas tirdzniecības iestādes, individuālie pakalpojumu sniedzēji, uzņēmēji. Netālu no

Bibliotēkas atrašanās vietas, ir dzelzceļa stacija “Pļaviņas”, autobusu pieturvietā, darbojas pasta nodaļa; netālu izvietojušies luterāņu un katoļu draudžu baznīcu nami.

Bibliotēkas iekšpagalmā ir iekārtots mašīnu stāvlaukums, bet Bibliotēkas pārvaldībā esošās teritorijas kopējā platība ir 2162 kvadrātmetri. Daļa teritorijas vēl ir jāsakārto turpmākajos gados, labiekārtojot to kā publiski pieejamu atpūtas un zaļo zonu Bibliotēkas un iedzīvotāju aktivitātēm. Pašvaldība ir sagatavojusi projektu, kas paredz ierīkot āra lasītavu, brīvdabas atpūtas un dažādu aktivitāšu vietu visu vecumu Bibliotēkas apmeklētājiem.

Bibliotēka ir lielākā bibliotēka Pļaviņu apvienības pārvaldes teritorijā, kuras pārziņā ir bagāts grāmatu un periodisko izdevumu krājums, kā arī kvalificēts personāls. Bibliotēkām – ārējām struktūrvienībām, tā veic administrējošās, lietvedības un organizatoriskās funkcijas, kā arī sniedz konsultācijas un metodisko atbalstu pēc pagastu bibliotēku vadītāju pieprasījuma. No 2024. gada septembra personāla lietu vešanu savā pārziņā ir pārņēmusi Aizkraukles novada pašvaldības personāla nodaļa.

Bibliotēka kā vietējas nozīmes publiskā bibliotēka tika atkārtoti akreditēta 2020.gada 23. oktobrī līdz 2025.gada 23.oktobrim. (Kultūras Ministrijas Bibliotēku padomes izsniegta akreditācijas apliecība Nr. 424B).

Pārskata periodā Bibliotēkas darba prioritāte bija lasīšanas veicināšana visām lasītāju vecumgrupām, īpašu vērību veltot bērnu un jauniešu lasīšanas veicināšanas aktivitātēm, iesaistoties Latvijas Nacionālās bibliotēkas un LR Kultūras un Izglītības ministriju rosinātajā kustībā “Restarts lasīšanai”. Turpinājām strādāt ar grāmatu krājumu ar mērķi uzlabot tā kvalitāti un atbilstību lasītāju vajadzībām. Bibliotēkas personāls aktīvi izglītojas un pilnveidoja profesionālās kompetences.

2. Finansiālais nodrošinājums

Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums 2024.gadā pilnībā atbilda bibliotēkas funkciju veikšanai, nodrošinot iespēju sniegt kvalitatīvākus bibliotekāros, uzziņu un maksas pakalpojumus (bagātīgāks periodikas un grāmatu klāsts, literārie sarīkojumi, izglītojošas aktivitātes, izstādes u.t.t.). Pašvaldības piešķirtais finansējums ir vērtējams kā stabils, taču Bibliotēkas attīstību aspektos, kas saistās ar lielāka finansējuma pieejamību, tas nenodrošina. Pārskata gadā kopējie izdevumi pieauguši par 0.86 %.

Tabula “Bibliotēkas izdevumi”

	2022	2023	2024
Izdevumi kopā (EUR)	34670	107614	108538
Darbinieku atalgojums (bruto)	30071	59086	65803
Krājuma komplektēšana	4599	8374	9057

Bibliotēkas kārtējie izdevumi 2024.gadā uz vienu aktīvo lietotāju – 67.21 EUR, bet 2023. gadā - 71,64 EUR., jo Bibliotēkai par 8.53 % ir audzis aktīvo lietotāju skaits. Kā liecina gada statistikas kopsavilkums par Latvijas bibliotēku darbu 2022.gadā, tad vidējie kārtējie izdevumi uz vienu aktīvo lietotāju gadā vidēji bija 78,64 EUR – tāvad Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums ir pietuvinājies vidējiem rādītājiem valstī.

2024. gadā pieauga finansējums atalgojumam, atbilstoši valstī pieņemtajiem valdības lēmumiem, līdz ar to šajā pozīcijā ir pieaugums kopumā par 11.37 % salīdzinoši ar iepriekšējo gadu. Tomēr 4 bibliotēkārājiem darbiniekiem mēnešalga nerasniedza noteikto algas minimumu attiecīgās algu grupas ietvaros. Krājuma komplektēšanai pašvaldības piešķirtais finansējums ir salīdzinoši pieaudzis par 8.16 %, kam par pamatu kalpoja Bibliotēkas nopelnīto līdzekļu par sniegtajiem maksas pakalpojumiem iedzīvotājiem novirze papildus krājuma komplektēšanai. Ir jāņem vērā, ka grāmatu un periodikas izdevumu cenas ir augušas, bet vairāk līdzekļu šim mērķim netiek piešķirts.

SECINĀJUMI: finansējums personāla atalgojumam ir nepietiekams un nespējīgs konkurēt ar citām profesijām. Ir nepieciešami finansiāli ieguldījumi informācijas tehnoloģiju aprīkojuma atjaunošanai. Kopumā finansējums vērtējams kā stabils, taču bibliotēkas pakalpojumu attīstību neveicinošs.

3. Materiāli tehniskā stāvokļa vērtējums

Bibliotēkas materiāli tehniskais stāvoklis pārskata periodā ir vērtējams kā ļoti labs, ja vērtējam materiāli tehniskā nodrošinājuma pamatu - telpas Raiņa ielā 45. Plašas, gaišas telpas lasītājiem ar 70 vietām 360.2 kvadrātmetru platībā, krātuve ar platību 27.1 kvadrātmetrs, aprīkota ar 5 mobilajiem plauktiem; tehniskā telpa, kurā izvietota 1. stāva ventilācijas iekārta, apkures iekārta – gaisa-ūdens siltumsūknis, kā arī citas palīgtelpas ar kopējo platību 126.9 kvadrātmetri. Bibliotēkas ēkai ir trīsfāžu elektrības pieslēgums, automātiska ugunsdrošības

sistēma, elektroniska apsardzes sistēma ar izsaukumu uz adresi. Pirmā stāva telpas ir brīvi pieejamas personām ar kustību traucējumiem; arī atbilstoši aprīkots sanitārais mezgls pirmajā stāvā, kur ierīkots atvāžams mazuļu pārtinamais galdiņš māmiņām. Optiskā interneta līnija pa Raiņa ielu nodrošina ātrdarbīgu internetu gan Bibliotēkas datoros, gan bezmaksas bezvadu internetu lietotāju personīgajās ierīcēs. Bezvadu internets darbojas arī ārtelpā pie Bibliotēkas ēkas, apmeklētāji to bieži izmanto, iekārtojoties uz soliņiem pie centrālās ieejas vai iekšpagalmā, kur iekārtota auto stāvvietā, velosipēdu turētājs.

Diemžēl katru gadu no jauna atklājas būvnieka SIA "Ošukalns Būve" pieļautās kļūdas un pavisrība ēkas remontdarbu procesā, kā, piemēram, ūdeni caurlaidošs logs spēcīgu lietusgāzu laikā, deformēta loga vērtne, kura ir grūti aizverama; plaisas apmetumā; izvēlēts nepiemērots grīdas segums otrajā stāvā, nerēķinoties ar nodiluma izturību lietošanas procesā. Piecu gadu garantijas laika ietvaros būvnieks novēršamos defektus labo iespēju robežās.

Personāla rīcībā ir 5 stacionāro datoru darbavietas, no kuriem 4 datorkomplekti (procesors, monitors) ir iegādāti 2016. gadā, bet viens datorkomplekts iegādāts 2017.gadā. Minētie darbinieku stacionārie datori ir tehniski nolietoti, tos darbībā dažkārt vērojamas tehniskas kļūmes, kā, piemēram, datora operētājsistēma nevar uzsākt darbu. Personāla rīcībā ir arī 2 portatīvie datori, no kuriem portatīvais dators ACER AS4220 ir iegādāts 2007.gadā, tiek izmantots vienkāršu darbu veikšanai; portatīvais dators DELL Vostro 3590, iegādāts 2020.gadā un nodots Bibliotēkas inventārā no Pļaviņu apvienības pārvaldes inventāra.

Bibliotēkas lietotāju rīcībā ir 8 stacionārie datorkomplekti – 4 bērnu apkalpošanas nodaļā, 4 datordarbavietas pieaugušajiem interneta lasītavā; visi iegādāti 2015.gadā – jādoma par jaunu stacionāro datoru iegādi lietotājiem. Maksas pakalpojumu nodrošināšanai lietotājiem kalpo Kyocera FS-C8520MFP multifunkcionālā iekārta (2015.gads) (A3, A4 formāti, krāsu drukas/ kopēšanas iespējas; skenēšana), kā arī Kyocera FS-C8600DN lāzerdrukas printeris (2015.gads) (A3, A4 formāti, krāsu drukas iespēja). Bērnu apkalpošanas nodaļā ir krāsu multifunkcionālā iekārta Canon i-Sensys MF742CDW (2022.gads). Personāla rīcībā no biroja tehnikas aprīkojuma ir Lexmark MS510dn printeris (nodots bezatlīdzībā), printeris HP Laser Jet Pro MFP (2016.gads); dokumentu skeneris Epson Perfection (2022.gads).

Bērnu apkalpošanas nodaļā ir interaktīvais displejs 65" Avtek TouchScreen 7 Easy (2022.gads), virtuālo brillu komplekts Oculus QUEST 2 (2022.gads) – iegūti, realizējot projektu "Iedvesmas bibliotēka".

Labs un ilgtspējīgs ieguldījums bija grāmatu vākošanas iekārtas “E-Leonardo” iegāde 2023. gada nogalē, veicot grozījumus budžetā no izdevumos par energoresursiem ietaupītās naudas. Ievākošanas ierīcei tika izvēlēta iekārta, kurai ievākojamais materiāls ir videi draudzīgs un pārstrādājams. Bērnu vecākiem vairs nav jāmēro ceļš uz Jēkabpili, lai ievākotu grāmatas. Pārskata gadā tika noteikta maksa par jauno pakalpojumu iedzīvotājiem un uzsākta pakalpojuma sniegšana, kas izrādījās ļoti pieprasīts. Sākoties septembrī jaunajam mācību gadam, bibliotēku apmeklēja bērni, jaunieši un vecāki, kas citkārt, iespējams, nebūtu saņēmušies to izdarīt. Praktiskā vajadzība atveda uz Bibliotēku.

2023.-2024. gada pašvaldības budžeta plānošanas sākotnējie uzstādījumi neļāva ieplānot nepieciešamo IT aprīkojumu bibliotēkas sarīkojumu - izstāžu telpai: virtuālo ekrānu un apskaņošanas sistēmu, kas ļautu piešķirt telpai jaunas, pilnīgākas izmantošanas iespējas, kā sākotnēji bija iecerēts Bibliotēkas ēkas projektēšanas procesā, bet ko neļāva realizēt finansiālo resursu trūkums – pieslēgšanās tiešsaistē semināriem, lekcijām; datubāzēm un citiem Bibliotēkai pieejamajiem tīmekļa resursiem, rīkojot izglītojošas aktivitātes, pasākumus. Vājstrāvas tīkls sarīkojumu telpā ir ierīkots, taču aprīkojumam pietrūka finansējuma. Pašreizējais risinājums – aizņemamies projektoru un demonstrācijas ekrānu no Pļaviņu Kultūras centra, ja ir iecerēta vizuālās informācijas rādīšana. IT aprīkojums sarīkojumu un izstāžu telpai būtu nozīmīgs solis pieaugušo un senioru izglītojošo nodarbību organizēšanā, kas pilnībā atbilst Bibliotēkas funkcijām, uzdevumiem un mērķiem.

Joprojām aktuāls ir jautājums par jaunu portatīvo datoru ar USB “C” tipa pieslēgvietu virtuālo brillu pilnvērtīgai izmantošanai nodarbībās bērniem. Portatīvā datora iegāde tiek plānota 2025.gada budžetā, ja finansējums atļaus.

Veicot grozījumus budžetā, nodrošinājām bojātā vājstrāvas kabeļa nomaiņu, kas nodrošina internetu virtuālajai tāfelei Bērnu apkalpošanas nodaļā, kur bojājumi bija radušies lietošanas procesā.

Par maksas pakalpojumos Bibliotēkā nopelnītajiem līdzekļiem iegādājāmos saliekamos galdus, kuri tiks izmantoti atsevišķa veida izstāžu eksponēšanai un pasākumu aprīkojumam.

Aktuāli ir atjaunot bibliotēkas rīcībā esošo datortehniku – gan darbinieku, gan lietotāju datorus, kuri tiek izmantoti jau no 2015.gada, kā arī pienācis laiks jaunai multifunkcionālajai iekārtai, jo esošā ir ekspluatācijā no 2015.gada; katru gadu tai nākas veikt remontdarbus, mainot nolietotās detaļas.. Ir plānots to iegādāties 2025.gadā, ja pašvaldība atbalstīs. Jauna

multifunkcionāla biroja iekārta, kura skenē, kopē un veic izdrukas dažādos papīra formātos, ir svarīga ne tikai Bibliotēkai kvalitatīvu maksas pakalpojumu nodrošināšanai, bet arī citām Pļaviņu apvienības pārvaldes iestādēm, jo Bibliotēkas pakalpojumu regulāri izmanto Pļaviņu Kultūras centrs, bērnu brīvā laika pavadīšanas iestāde “Pepija”, u.c. iestādes.

SECINĀJUMI: kopumā Bibliotēkas materiāli tehniskais stāvoklis ir vērtējams kā labs, taču ir jāplāno un jāmeklē iespējas informācijas tehnoloģiju tehniskā aprīkojuma atjaunošanai gan personālam, gan lietotājiem, ja pieņemam, ka ikviena bibliotēka ir vieta, kur iedzīvotāji var iepazīt un izmantot darbībā modernas informācijas tehnoloģijas.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķim:

4. Personāls

• Personāla raksturojums

Darbinieku skaits, salīdzinot ar iepriekšējiem pārskatu periodiem, nav mainījies - 2024. gada beigās Bibliotēkā strādāja 6 darbinieki, no kuriem 5 ir pilnas slodzes bibliotekārie darbinieki:

- Bibliotēkas vadītāja (profesionālā maģistra grāds specialitātē “Informācijā un bibliotēkzinībās” (Latvijas Universitāte, 2008),
- Pieaugušo apkalpošanas nodaļas vadītāja (profesionālā bakalaura grāds specialitātē “Kultūras vadība” un kultūras iestādes vadītāja kvalifikācija (Ekonomikas un Kultūras augstskola, 2009.); iegūta bibliotekāra kvalifikācija (Rīgas Kultūras un izglītības darbinieku tehnikums, 1979);
- Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāja (profesionālā maģistra grāds specialitātē “Starpkultūru attiecības” (Daugavpils Universitāte, 2015.), latviešu valodas un literatūras skolotāja kvalifikācija (Latvijas Universitāte, 2013); profesionālās pilnveides izglītības 160 stundu programma Bibliotēku zinību pamati (LNB, 2023);

- Vecākā bibliotekāre (profesionālā bakalaura grāds specialitātē “Kultūras vadība” un kultūras darba vadītāja profesionālā kvalifikācija (Liepājas Universitāte, 2010.), profesionālās pilnveides izglītības programma “Informācijas un bibliotēkzinātnes pamati” (LNB, 2016);
- Bibliotekāre (vispārējā vidējā izglītība (2006), kā arī speciālā pamatizglītība mūzikā. 2025. gada sākumā viņa absolvēs Latvijas Kultūras akadēmijas Kultūras koledžu, iegūstot specialitāti “Bibliotēku informācijas speciālists”.

Bibliotēkā ir apkopēja ar nepilnu darba slodzi (0.75) (augstākā profesionālā izglītība ar agronoma kvalifikāciju. Latvijas Lauksaimniecības Universitāte, 2006.).

Ja analizējam bibliotekāro darbinieku sastāvu pa vecuma grupām, tad darbinieku vidējais vecums ir 51,8 gadi: divi no bibliotekārajiem darbiniekiem ir vecuma grupā no 30 līdz 39 gadiem, viens darbinieks – vecuma grupā no 50-59 gadiem; divi darbinieki vecuma grupā no 60-69 gadiem.

• **Apbalvojumi un pateicības**

Pārskata periodā Bērnu apkalpošanas nodaļas bibliotekāres saņēma pateicību no Sociālās iniciatīvas projekta “TET skoliņa” par saturīgu un interesantu nodarbību organizēšanu Bibliotēkas “TET skoliņā” 4 līdz 7 gadus veciem bērniem.

Bērnu apkalpošanas nodaļas bibliotekāre Zane Steprāne saņēma personīgu pateicību no Droša interneta centra kā Droša interneta vēstnese, kura visa gada garumā organizēja nodarbības bērniem gan Pļaviņu vidusskolā, gan Bibliotēkā. Kā atzinība Zanei vērtējams arī uzaicinājums uzstāties kā lektorei skolu bibliotekāru auditorijai Latvijas mēroga seminārā par medijpratības tēmām.

Pieaugušo apkalpošanas nodaļas vadītāja I. Gureviča saņēma pateicību no Aizkraukles novada Kultūras pārvaldes par ilggadēju darbu bibliotekāra profesijā – 45 gadi, no kuriem seši gadi nostrādāti pašreizējā darba vietā - Pļaviņu bibliotēkā.

• **Finansējums personāla attīstībai – situācijas apraksts, vērtējums**

Atvēlētais finansējums profesionālajai pilnveidei, pieredzes apmaiņas braucieniem ir pietiekams un pārskata periodā nodrošināja visas bibliotēkas darbinieku vajadzības šajā aspektā. Bibliotekārie darbinieki daudz izmantoja bezmaksas izglītošanās iespējas, apmeklējot gan dažādus apmācību kursus (“Latvijas kultūras kanons astoņās nozarēs”), gan seminārus.

Pārskata periodā veidojās sekmīga sadarbība ar Jēkabpils Tehnoloģiju tehnikumu, kur divi no bibliotēkas darbiniekiem iesaistījās apmācību grupā ar Eiropas Savienības finansējumu, apgūstot kursu “Vizuālo materiālu veidošana ar bezmaksas tiešsaistes rīkiem Animaker un Canva”, tādā veidā uzlabojot savas prasmes un iemaņas vizuālās informācijas veidošanā, ar mērķi nodrošināt pievilcīgu Bibliotēkas publicitātes materiālu vizuālās informācijas veidošanā.. Kā īpaši saturiski bagāti un noderīgi vērtējami Latvijas Stāstnieku asociācijas un UNESCO LNK organizētie izglītojošie pasākumi (“Stāstnieku skola”, konference “Stāstniecība, teksts, performance, kopiena”), kuros piedalījās bibliotēkas darbiniece, kura strādā ar stāstnieku grupu.

Kā informatīvi bagāts piedzīvojums izvērtās Ziemeļlatgales kultūras identitātes iepazīšana Latvijas Bibliotekāru biedrības organizētajā ikgadējā literārajā pārgājienā “Breineigs bibliotekāro sajūtu piedzīvojums Balvu novadā”, kura laikā, līdztekus kultūrvēstures iepazīšanai, tika apmeklētas arī vietējās bibliotēkas pieredzes apmaiņas nolūkos (piedalījās bibliotēkas vadītāja).

Tabula “Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi”

N.p.k.	Norises laiks	Organizētājs	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Klātienē vai attālināti	Dalībnieki
1.	4.01.-19.01.	Latvijas Kultūras koledža	Projekta sagatavošana valsts un pašvaldības kultūras projektu finansējuma konkursiem	20	attālināti	Z. Steprāne
2.	17.01.	Tietoevry Latvia	Jaunā BIS ALISE lietotāju saskarne	1	attālināti	E.Saliņa I.Gureviča
3.	6.02.	Aizkraukles novada Kultūras pārvalde	Apaļā galda diskusija par bibliotēku darbu 2023. gadā	4	klātienē	I. Grandāne
4.	15.02.	LNB	Kā panākt dubultjaudu lasītveicināšanai?	3.5	attālināti	E.Saliņa
5.	28.02.	LNB BAC	Mākslīgais intelekts un medijpratība: iespējas un izaicinājumi	3.5	attālināti	Z.Steprāne E.Saliņa
6.	13.03.	Aizkraukles novada pašvaldība	Seminārs civilajā aizsardzībā	1	attālināti	Z.Steprāne E.Saliņa
7.	5.03.-30.04.	LNB	Latvijas kultūras kanons astoņās nozarēs: lekciju cikls	12	attālināti	E.Saliņa Z.Steprāne I.Grandāne

						I.Gureviča
8.	11.04.	Aizkraukles novada Kultūras pārvalde	Publisko bibliotēku darbinieku seminārs "Bibliotēkas ir!"	4	klātienē	E.Saliņa Z.Steprāne R. Kristvalde
9.	19.03.	Aizkraukles novada Kultūras pārvalde	Aizkraukles novadpētniecības kolekcijas veidošana DOM sistēmā	2	attālināti	R. Kristvalde E. Saliņa I. Grandāne
10.	23.04.	LBB, LNB	Latvijas Bibliotekāru kongress "Bibliotēkas un lasīšana"	6	klātienē	I. Grandāne R. Kristvalde
11.	5.05.	Aizkraukles novada Kultūras pārvalde	Publisko bibliotēku darbinieku seminārs "BIS ALISE – palīgs bibliotēkas darba pārvaldībā"	8	klātienē	E.Saliņa Z.Steprāne I. Grandāne R. Kristvalde
12.	14.05.	LNB	Elektronisko informācijas resursu piedāvājums Latvijas bibliotēkās	3	attālināti	I.Gureviča R. Kristvalde
13.	13.06.	Aizkraukles novada Kultūras pārvalde	Publisko bibliotēku seminārs Jaunjelgavā	4	klātienē	I. Grandāne
14.	15.05.	LNB BAC	Seminārs "Vecāku iesaiste bērnu lasītprīekā veicināšanā"	4	attālināti	E.Saliņa Z.Steprāne
15.	13.10. 2023- 30.05. 2024	LNB BAC	Programma "Medijpratības meistari"	20	klātienē/ attālināti	Z.Steprāne
16.	26.- 27.07.	Latvijas Stāstnieku asociācija	Stāstnieku skola 2024	16	klātienē	Z.Steprāne
17.	8.08.	Aizkraukles novada Kultūras pārvalde	Profesionālās pilnveides brauciens	16	klātienē	R. Kristvalde
18.	16.08.	LBB	Literārais pārgājiens – Ziemeļlatgales kultūras identitāte Balvu novadā	16	klātienē	I. Grandāne
19.	20.- 21.08.	Latvijas Drošāka Interneta centrs	Drošāka interneta vēstnešu apmācības	12	klātienē	Z.Steprāne
20.	12.09.	Aizkraukles novada Kultūras pārvalde	Izbraukuma seminārs Iršu bibliotēkā. Bibliotēkārā darba organizēšana viena darbinieka publiskajā bibliotēkā	6	klātienē	R. Kristvalde
21.	26.09.	LNB, Jūrmalas CB	Bibliotēku novadpētniecības konference 2024	8	klātienē	R. Kristvalde
22.	3.10.	Latvijas Stāstnieku asociācija	Stāstnieku skolas 2024 Rudens seminārs	6	klātienē	Z.Steprāne
23.	4.10.	LNB BAC	Latviešu valodas un terminoloģijas attīstības raksturlielumi satura un tehnoloģiju kontekstā	5	klātienē	E.Saliņa
24.	9.10.	Latvijas Pašvaldību Mācību centrs	Drošas un jēgpilnas digitālās vides veidošana bērniem un	3	attālināti	Z.Steprāne

			pusaudzēm. Iespējamie riski un priekšrocības			
25.	5.11.	LNB Kompetenču attīstības centrs	Mācību kurss “Laiki maiņās – maiņās valoda. Mūsdienu latviešu valoda”	4	klātienē	E.Saliņa
26.	7.11.	Aizkraukles novada Kultūras pārvalde	Publisko bibliotēku darbinieku seminārs “Iekšējā komunikācija un tās nozīme”	4	klātienē	I.Grandāne E.Saliņa
27.	8.10.- 26.11.	Jēkabpils tehnoloģiju tehnikums	Vizuālo materiālu veidošana ar bezmaksas tiešsaistes rīkiem Animaker un Canva	60	attālināti	E.Saliņa I.Gureviča
28.	25.- 28.11.	Latvijas Kultūras koledža	Izstāžu plānošana un dizains bibliotēkās	12	attālināti/ klātienē	E.Saliņa
29.	28.11.	UNESCO LNK	Stāstnieku konference “Stāstniecība: teksts, performance, kopiena”	6	klātienē	Z.Steprāne
30.	12.12.	Aizkraukles novada Kultūras pārvalde	Publisko bibliotēku darbinieku seminārs “Grāmatas un cilvēki – bibliotekāra misija”	4	klātienē	Z.Steprāne

• **Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā – bērnu un jauniešu apkalpošana**

Ar bērniem un jauniešiem Bibliotēkā strādā Bērnu apkalpošanas nodaļas darbinieces, kuras regulāri apmeklē profesionālās pilnveides pasākumus, veltītus bērnu un jauniešu lasītprīka un lasītprasmes veicināšanai. Pārskata periodā tie bija LNB Bibliotēku attīstības centra organizētie semināri “Kā panākt dubultjaudu lasītveicināšanā?”, “Vecāku iesaiste bērnu lasītprīka veicināšanā”. Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītājam ir latviešu valodas un literatūras skolotājas kvalifikācija un praktiskā darba pieredze šajā profesijā, kas ļoti noder darbā ar bērniem gan pedagoģiskā aspektā, gan popularizējot lasīšanu.

Savukārt bibliotekāre Zane Steprāne šī darba pārskata gatavošanas laikā kārto studiju noslēguma pārbaudījumus Latvijas Kultūras koledžā un pārskata period izstrādāja kvalifikācijas darbu, t.i., veica pētījumu “Aizkraukles reģiona skolu 5.-7. klašu skolēnu lasīšanas paradumu jaunāko tendenču izpēte un analīze”. Darbs saņēma augstu novērtējumu (9 balles), līdz ar to var kalpot kā informatīvs un metodisks materiāls gan bibliotekāriem, gan pedagogiem un vecākiem.

Bibliotēkas personāls, kas iesaistīts bērnu un jauniešu apkalpošanā, ir erudīts un profesionāls, līdz ar to darbs ar attiecīgo lasītāju grupu norisinās sekmīgi un daudzveidīgās formās.

Bibliotēkas darbinieču profesionālā varēšana lasīšanas popularizēšanā var kalpot par labo piemēru citām bibliotēkām.

- **Problēmas un to risinājumi personāla jomā**

Būtiska problēma personāla jomā ir zema atalgojuma un nonivelētās algas, neatkarīgi no amata, izglītības un darba stāža – bibliotekāro darbinieku atalgojums ir 960 EUR pirms nodokļu nomaksas, kas neatbilst ne kvalifikācijai, ne zināšanām, ne ieguldītajam darbam, ko prasa bibliotekāra ikdienas darbs. Gados jaunie darbinieki, kuriem jāaudzina bērni un jāveido sava dzīve arī materiālajā aspektā, nav pārliecināti, ka turpinās strādāt arī nākotnē, ja atalgojuma apmērs nemainīsies. Tā ir būtiska problēma, kura netiek risināta, lai arī sabiedrībā tiek runāts un diskutēts par lielo lasīšanas restartu, izglītojošā darba nozīmi, aizmirstot, ka šo darbu veic ne tikai pedagogi, bet arī bibliotekāri.

SECINĀJUMI: bibliotēka strādā kvalificēti, izglītoti speciālisti, kuri izmanto iespējas atvēlētajā finansējuma ietvaros papildināt un gūt jaunas zināšanas, idejas savā profesijā.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

- **Galvenie rādītāji**

2024. gada statistikas dati liecina, ka Bibliotēkas apkopes teritorijā – Pļaviņās un Aiviekstes pagastā dzīvojošo iedzīvotāju skaits pēc Pilsonības un imigrācijas lietu pārvaldes datiem, turpināja samazināties (*skat. tabulu “Bibliotēkas pamatrādītāji”*), īpaši bērnu vecumgrupā līdz 18 gadiem skaits (-17,22 %), kas pilnībā atbilst vispārējām tendencēm Latvijas laukos un mazpilsētās. Vienlaicīgi Bibliotēkas lietotāju skaits pārskata gada ietvaros ir ievērojami audzis, kas skaidrojams gan ar jaunajām Bibliotēkas telpām, gan Bibliotēkas rosīgo darbību. Īpaši palielinājies aktīvo lietotāju bērnu skaits – par 19.26 %, Bibliotēkas lietotāju skaitam pārsniedzot apkopes zonā dzīvojošo bērnu skaitu. Izskaidrojums ir vienkāršs – Bibliotēku apmeklē arī bērni, kuru reģistrētā dzīvesvieta ir Vietalvas, Klintaines un Kalsnavas (Madonas novads) pagastu teritorijās. Noteicošais faktors ir divas pirmskolas izglītības iestādes un vidusskola Pļaviņās. Par 11.35 % pieaudzis Bibliotēkas apmeklējumu kopskaits, īpaši audzis bērnu apmeklējumu kopskaits, palielinoties par 20.15 %, salīdzinot ar 2023. gadu. Tas pateicoties piedāvājumam un aktivitātēm, kas atbilst bērnu interesēm. Bibliotēka bērniem ir kļuvusi par iemīļotu galamērķi, kad stundas skolā ir galā – te var interesanti pavadīt laiku gan vienatnē, gan kopā ar draugiem un skolasbiedriem. Jāatzīmē, ka pateicoties mērķtiecīgam, labi

saplānotam piedāvājumam mazajiem lasītājiem, tiem neatliek īpaši daudz laika, lai izmantotu datorus vai internetu viedtālruņos savā nodabā, turklāt informācijas tehnoloģiju lietošanas laiks ir ierobežots (40 minūtes).

Statistiski ievērojami ir samazinājušies virtuālie apmeklējumi, jo no Bibliotēkas mājaslapas pārskata periodā nebija iespējas izgūt apmeklējumu statistiku.

Tāpat par 16.81 % gada ietvaros pieaudzis Bibliotēkas izsniegumu kopskaits, lai arī samazinājies par 8.2 % tieši grāmatu izsniegums. Iespējams, ka te sava ietekme ir arī periodam no 2024. gada 2.jūlija līdz 10. jūlijam, kad nedarbojās bibliotēku informācijas sistēma. Ietekmē arī apstākļi, ka vecākās paaudzes lietotāji, starp kuriem bija daudz aizrautīgu daudzlasītāju, ir aizgājuši mūžībā. Lasītāji aktīvajā vecumā tik daudz laika lasīšanai nevar atvēlēt, jo ir darbs, ģimene, daudzi citi brīvā laika pavadīšanas veidi. Iepriecina fakts, ka ievērojami gada ietvaros audzis izsniegums bērniem līdz 18 gadu vecumam – par 12.38 %.

Bibliotēkas lietotāji pārsvarā ir Pļaviņu pilsētas un Aiviekstes, Klintaines, Vietalvas pagastu iedzīvotāji, kuri, apmeklējot pilsētu, izmanto arī Bibliotēkas pakalpojumus. Bibliotēku izmanto arī citu novadu iedzīvotāji. 2024. gadā reģistrēti 39 lietotāji no Jēkabpils reģiona, 25 no Madonas un 8 no Ogres novadiem. Viņu vidū ir lasītāji vasaras brīvdienās, kā arī tie, kuri bibliotēkas pakalpojumus izmanto nepieciešamības gadījumā, garāmbraucot vai apmeklējot Bibliotēkas sarīkojumus. Tātad gan patstāvīgi lasītāji, gan gadījuma apmeklētāji. Jāatzīst, ka bibliotēkas telpu iekārtojums ir tāds, ka ir grūti kontrolēt apmeklētājus, kuri ierodas tikai uz pasākumiem, īpaši tas attiecināms uz daudzskaitlīgi apmeklētājiem sarīkojumiem. Lai pārbaudītu katra konkrētā cilvēka reģistrācijas faktu lietotāju datubāzē, ir nepieciešama apmeklētāju plūsmas kontrole, ko varam tikai daļēji nodrošināt. Iedzīvotāju bibliotekārais aptvērums Bibliotēkas apkalpes zonā bija 45,74 %.

Bibliotēkas atvērtības stundu skaits pārskata periodā, tāpat kā iepriekšējos gados, bija 52 stundas nedēļā: pirmdienās – ceturtdienās – no plkst. 9 līdz plkst. 18, darba nedēļas nogalē piektdienā – no plkst. 9 līdz plkst. 19; kā arī visu gadu sestdienās (izņemot Bērnu apkalpošanas nodaļu, kas vasaras perioda mēnešos – no jūnija līdz augusta beigām, sestdienās ir slēgta bērnu apmeklējumiem, izņemot grāmatu izsniegšanu vai nodošanu.) no plkst. 9 līdz plkst. 15. Bibliotēkas darba laiks pilnībā atbilst iedzīvotāju vajadzībām un ieradumiem.

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji"

	2022*	2023	2024	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvo lietotāju skaits	1051	1488	1615	+8,53%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	125	437	545	+19,26 %
Bibliotēkas apmeklējums	9133	15042	16749	+ 11,35 %
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	328	5063	6083	+20.15 %
Virtuālais apmeklējums		457	221	-51.64 %
Izsniegums kopā (<i>no bibliotēkas fiziskā krājuma</i>)	26 629	44 369	51 828	+16,81 %
<i>t. sk. grāmatas</i>	10140	17220	15808	-8,2 %
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	16373	26486	35365	+33,52 %
<i>t. sk. bērniem līdz 18.g.</i>	264	3440	3866	+12,38 %
Iedzīvotāju skaits apkalpes rajonā	3076	3556*	3532*	-0,67 %
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	493	569*	471*	-17,22 %
Bibliotekārais aptvērumš % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	35.15 %	43.76 %	45.74 %	+4,52 %
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>		83.6 %	112.74 %	+34,86 %

*2022.g. – dati bez Bērnu bibliotēkas rādītājiem

• **Pakalpojumu attīstība, jauninājumi – kopaina, piemēri, vērtējums**

Pakalpojumu attīstība nevar notikt, ja netiek piešķirts lielāks finansējums. Bibliotēka uzlaboja esošo pakalpojumu kvalitāti piešķirtā finansējuma ietvaros. Lietotājiem tiek sniegti maksas pakalpojumi – dokumentu kopēšana, izdrukas, skenēšana (A3, A4 formāti), gan melnbaltā, gan krāsainā variantā. Pieejama iesiešana ar spirāli un laminēšana. 2023.gadā par sniegtajiem maksas pakalpojumiem Bibliotēka nopelnīja 1118 EUR, bet 2024. gadā – 1811 EUR., kas ir par 693 EUR vairāk. Nopelnītā summa ievērojami augusi, jo 1) bibliotēkas maksas pakalpojumi ir pieprasīti un populāri, 2) pieauga maksas pakalpojumu cena.

Pārskata gadā Bibliotēka piedāvāja iedzīvotājiem jaunu, pieprasītu maksas pakalpojumu – **grāmatu ievākošanu**, ko izmanto skolēnu vecāki un paši skolēni, īpaši intensīvās gatavošanās

periodā skolai un uzsākot jaunu mācību gadu, ievāktas tiek gan darba burtnīcas, gan grāmatas. Bibliotēkas iegādātajā ievākošanas iekārtā izmantojam tikai videi draudzīgu ievākojuma materiālu, kas, nonākot apkārtējā vidē, sadalās; kā arī ir pārstrādājams.

Lai maksas pakalpojumi novada bibliotēkās būtu ērtāk lietojami, nepieciešams ieviest norēķinu iespējas ar mobilajām aplikācijām viedtālrunos un bankas maksājumu kartēm -bezskaidrās naudas norēķinu iespējas.

Par tikpat tradicionālu pakalpojuma piedāvājumu kā **grāmatu maiņas plaukts**, ir kļuvusi iespēja iedzīvotājiem Bibliotēkā **nodot uzkrāto makulatūru**, kur “Līgatnes Papīrs” to savāc un izved, izsniedzot biroja papīru atbilstoši nodotajiem makulatūras kilogramiem. Pārskata gadā Bibliotēka par nodoto makulatūru ieguva 10 papīra pakas (500 lp.). Vislielākais gandarījums, ka nolietotas grāmatas netiek dedzinātas, mestas nešķīrotajos atkritumos vai kā citādi nīcinātas. Tās nonāk pie papīra pārstrādātājiem, uzsākot jaunu dzīves ciklu. Priecājamies, ka Bibliotēka var piedāvāt iedzīvotājiem videi draudzīgu un vajadzīgu pakalpojumu. Piedāvājums – nodot makulatūru Bibliotēkā būs spēkā arī 2025. gadā.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

- **Sabiedrības, lasītāju viedokļa izzināšana par bibliotēkas darba kvalitāti, jaunu lasītāju piesaiste**

Sabiedrības viedokli par bibliotēkas darbu uzklusām individuālās sarunās ar Bibliotēkas lietotājiem un izteiktos ierosinājumus, viedokļus ņemam vērā. Ikdienā saņemam daudz pateicības vārdu par draudzīgu un pozitīvu attieksmi un apkalpošanu, par uzklusīšanu un palīdzēšanu savu iespēju un kompetences ietvaros. Bibliotēkā ir iekārtota atsauksmju, vēlējumu un ierosinājumu grāmata, kurā ikvienam apmeklētājam ir iespēja atstāt ierakstu, izsakot savu viedokli. Bērnu apkalpošanas nodaļā ir iekārtota lasītāju vēlmju un ideju krātuvīte.

- **Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām**

Bibliotēkā pieejamo pakalpojumu klāsts personām ar īpašām vajadzībām ir ierobežots, izņemot lietotājus ar redzes problēmām, kuriem regulāri tiek piedāvāti jauni izdevumi no Latvijas Neredzīgo bibliotēkas lieldrukā vai audioformātā; kā arī nedaudzīe latviešu valodā pieejamie izdevumi vieglajā valodā lietotājiem ar garīga rakstura traucējumiem.

2024.gadā uzsākām sadarbību ar Aizkraukles novada pašvaldības Sociālā dienesta Pļaviņu dienas aprūpes centru, uzaicinot aprūpes centra regulāros klientus kopā ar sociālajiem darbiniekiem kolektīvi paviesoties bibliotēkā. 28.maijā aptuveni 10 cilvēku grupa apmeklēja Bibliotēku – viņiem tika piedāvāts iepazīties ar bibliotēku, veidojot stāstījumu, atbilstošu viņu uztveres īpatnībām. Pēc bibliotēkas iepazīšanas, notika grāmatas lasījums vieglajā valodā. Kāda no Pļaviņu Dienas aprūpes centra klientiem ir kļuvusi par regulāru grāmatu vieglajā valodā lasītāju. Te liela nozīme ģimenes atbalstam, kura šajā gadījumā ir maksimāli atbalstoša. Bibliotekāre Zane Steprāne Pļaviņu Dienas aprūpes centra klientiem viņu uzturēšanos telpās organizēja nodarbību medijpratībā, skaidrojot uzvedības principus, kuri jāņem vērā, lai nekļūtu par upuri kibernetizācijai.

Ar uzmanību uzturamies pret tiem lasītājiem, kuri veselības stāvokļa, kustību ierobežojumu dēļ nevar paši apmeklēt bibliotēku. Mēģinām rast risinājumus, kā šiem lasītājiem piegādāt grāmatas vai žurnālus, ja to nevar izdarīt radi, draugi, kaimiņi. Pēc pasūtījuma saņemšanas e-pastā vai telefoniska pieprasījuma, tiek atlasīti un rezervēti vēlami izdevumi, nodrošinot piegādi tādā veidā, kā lasītājs to ir akceptējis. Pārskata perioda beigās tā bija 10 cilvēku grupa, kuri šādā veidā saņem bibliotēkas pakalpojumu – grāmatas un žurnālus.

Turpinājām sniegt bibliotēkas pakalpojumus Pļaviņu Sociālās aprūpes centrā dzīvojošajiem lasītājiem, kuriem grāmatas no bibliotēkas krājuma piegādā sociālā darbiniece, iepriekš sazinoties un informējot bibliotekārus, ka notiks grāmatu apmaiņa. Tā kā šī aptuveni piecu lasītāju grupa lasa ļoti daudz un sistemātiski, tad bibliotekāres pilnībā pārzina viņu literāro gaumi un intereses, atbilstoši veidojot izsniedzamo grāmatu piedāvājumu.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

- **Pielāgotās literatūras pakalpojums bibliotēkā**

2024. gadā turpinājām nodrošināt grāmatas lieldrukā un audiogrāmatas vājredzīgajiem, sadarbojoties ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku un tādā veidā nodrošinot pielāgotās literatūras pieejamību Bibliotēkas lasītājiem. Līgums ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku tika noslēgts 2021. gadā un ar katru gadu pasūtījumu klāsts veidojas daudzpusīgāks, gan uzklusot lasītāju vēlmes, gan paplašinoties piedāvājuma klāstam. Bibliotēkas pielāgotās literatūras lasītājiem ir iespēja

saņemt literatūru sev tīkamā, lietošanai ērtā formātā – gan palielinātajā drukā, gan audiogrāmatās; kā arī saņemt piekļuvi LNERB audiogrāmatu lejupielādes sistēmai “BALSS”. Palielinātajā drukā pārskata gadā pasūtījām un saņēmām 30 iespieddarbus; mūsu bibliotēkas krājumā gan pagaidām ir tikai 2 grāmatas.

Vērojams, ka līdz ar pieejamību, populārākas kļūst audiogrāmatas vājredzīgajiem - 2024. gadā pasūtījām 48 CD. Lejupielādes sistēmu “Balss” izmantoja gan tikai 2 lietotāji, pieslēdzoties ar Bibliotēkai piešķirto pieslēgšanās kodu, tomēr lielāku atsaucību piedāvājums vēl nav guvis.

Tabula “Pielāgotās literatūra patapinājumi lasītājiem”

	Grāmatu skaits
Grāmatas palielinātā drukā	30
Grāmatas vieglajā valodā	9
Audio grāmatas	48

2024. gadā sākām izmantot LNERB piedāvājumā esošās grāmatās vieglajā valodā – pasūtītas un saņemtas tika 9 grāmatas, savukārt mūsu Bibliotēkas krājumā ir 3 šāda tipa izdevumi. Pļaviņu pilsētā darbojas Aizkraukles novada pašvaldības Sociālā dienesta Pļaviņu Dienas aprūpes centrs personām ar garīga rakstura traucējumiem, tāpēc Bibliotēka pārskata gadā uzsāka sadarbību, informējot par piedāvājumu – grāmatām vieglajā valodā, lasījumiem bibliotēkā. Līdz ar to mūsu lasītāju pulkā ir arī šī lasītāju kategorija, kuriem svarīga atbilstošas pielāgotās literatūras pieejamība.

Kopumā pielāgotās literatūras pakalpojumu izmantoja 15 lasītāji, bet salīdzinoši 2023. gadā - 10 lasītāji.

Tabula “Pielāgotās literatūras izsniegums”

<u>Izsniegums</u>	<u>2023. gads</u>
66	25(lieldruka); 41(CD)
	<u>2024. gads</u>
89	33(lieldruka); 48 (CD); 9(vieglajā valodā)

Četrus pakalpojuma sniegšanas gadu laika nogrieznī Bibliotēkai ir uzkrāta sava pieredze, kā strādāt ar pielāgotās literatūras pakalpojumiem. To novērtē arī LNERB kā sadarbības partneris un pieaugušo apkalpošanas nodaļas vadītāja Iveta Gureviča pārskata gadā tika uzaicināta dalīties ar pieredzi Latvijas Neredzīgo bibliotēkas un LNB organizētajā tiešsaistes seminārā par pielāgotās literatūras popularizēšanu, ko uztvērām kā atzinību par ieguldīto darbu un mērķtiecību.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

- **Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām**

Bibliotēkā divas reizes mēnesī regulāri notiek “**Māmiņu un mazulišu rīti**” – katru otro ceturtdienu, plkst. 11. Šis Bibliotēkas piedāvājums ir ieguvis atpazīstamību un māmiņas to izmanto, lai satiktos bibliotēkas vidē ar citām mazulišu māmiņām un varētu pārrunāt līdzīgās problēmas, situācijas, kādas rodas audzinot mazulus agrīnā vecumā. Bibliotēka piedāvā ne tikai telpu, bet arī literatūras apskatus par konkrētām tēmām, kas varētu noderēt ikdienas rūpēs par bērnu. Arī mazulišiem ir savi ieguvumi, jo nonākot jaunā vidē, sastopot gan savus vienaudžus, gan nepazīstamus pieaugušos, bērni pamazām socializējas un sagatavojas nākošajam solim – pirmskolas izglītības iestādei, sasniedzot pusotra gada vecumu, kad lielākā daļa māmiņu atgriežas darbā.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķim:

- **Uzziņu un informācijas darbs**

Bibliotēkārū darba ikdienas sastāvdaļa - uzziņu un informācijas sniegšana pēc lietotāju pieprasījuma. Vērojumi liecina, ka šī pakalpojuma visdaudzskaitlīgākie pieprasītāji ir Bibliotēkas lietotāji, kuri nelieto internetu vai arī viņu meklēšanas un informācijas izguves

prasmes ir vājas, taču atšķirībā no pirmstūmekļa laikmeta uzziņu pieprasītājiem, viņi necenšas atrast nepieciešamo rakstītajos avotos, kas ne vienmēr arī ir iespējams, bet zina un ir pārliecināti, ka viss aktuālais un ikdienā nepieciešamais koncentrējas interneta resursos, ko pārvalda bibliotekāri. Šīs grupas lietotāji ir tie, kuri bibliotekāru pakalpojumus informācijas un uzziņu sniegšanā vērtē ļoti atzinīgi. Uzziņas tiek pieprasītas gan telefoniski, gan klātienē. Saturiskais aptvērums ir plaša spektra – visas sadzīves jomas, sākot ar sabiedriskā transporta kustības maršrutiem un grafikiem, gan beidzot ar informāciju par koncertu norises laiku un biļešu cenām. Daudzas uzziņas tiek sniegtas saistībā ar dažādu valsts iestāžu un institūciju darbību un sniegtajiem pakalpojumiem, kas noslēguma fāzē pārtop par palīdzību un atbalstu e-pakalpojuma saņemšanai.

Otra lielā grupa ir informācijas pieprasītāji, kuriem tā ir nepieciešama kādas tēmas apguvei vai izpētei. Saturiski lietotāju informācijas pieprasījumi tiek saņemti visdažādākajās nozarēs: psiholoģijā, medicīnā, pedagogijā, ģeogrāfijā, vēsturē – atkarībā no apgūstāmās tēmas. Uzziņas par informācijas avotiem topošajiem pedagogiem (bērna adaptācija pirmsskolā; kā digitālās ierīces ietekmē pirmsskolas vecuma bērnu fizisko un emocionālo attīstību; pusaudžu vecuma domāšanas īpatnības; kustību rotaļas, didaktiskās spēles, u.c.tēmas); uzziņas par dažādu slimību izpausmēm un ārstēšanu, piemēram, veģetatīvā distonija; tā saukto “nemierīgo kāju sindroms”, u.c. ar veselību un aprūpi saistītas tēmas pašizglītībai un veselības problēmu izpratnei.

Pārskata gadā bija vairāki pieprasījumi par reliģiskajām tēmām (Madaliņas katoļu draudze, priesteris Juhņevičs Antons, Pļaviņu katoļu draudze, u.c.).

Tāpat informatīvi uzziņas materiāli tika sagatavoti par padomju režīma represijās cietušajiem – konkrētām personībām, kas ir atspulgs tam, ka daudzi informācijas pieejamības laikmetā strādā pie savas dzimtas vēstures apzināšanas un izpētes.

Bieži vien uzziņas ir saistītas ar mācību vai studiju darba uzdevumiem, ja uzstādījums ir dažādu informācijas avotu izmantošana. Kā interesantākie pieprasījumi minami - Lauma baltu mitoloģijā, atsaucies daiļliteratūrā uz sengrieķu mitoloģijas būtni Minotauru u.c..

Tiek pieprasītas arī neierastākas sadzīviska rakstura uzziņas par senajām zināšanām no tautas gudrību pūra – piemēram, malkas sagatavošanu, kur meklējām atbildes uz konkrētiem jautājumiem: kura malka labāk deg, kad tā jāgatavo, kā jāžāvē; pat kur un kā tā glabājama.

Pieprasījumi pēc uzziņām un informācijas apliecina, ka Bibliotēkas lietotāji paļaujas uz bibliotēkas darbinieku kompetenci un prasmēm, kā arī to, ka mums apkārt joprojām ir

sabiedrība, kur cilvēki vēlas uzzināt un saprast vairāk un dziļāk, nekā meklēšanas pirmie rezultāti tīmeklī, tāpēc tiek pieprasīta literatūra.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķim:

- **Bibliotēkas izglītojošā darbība**

Aktīvi darbojoties, lai iedzīvotāji izmantotu Bibliotēkas daudzveidīgo aktivitāšu klāstu un lietotāju skaits nesaruktu, pārskata gadā piedāvājam saturiski daudzveidīgus izglītojošus pasākumus.

Aizkraukles novada Pieaugušo izglītības nedēļā (14. - 18. oktobris) aicinājam bibliotēkas lietotājus doties “Digitālajā ceļojumā”, lai uzzinātu vairāk par iespējām, kuras radītas, pateicoties informācijas tehnoloģijām. 17. oktobra nodarbībā “Tavas dzimtas gadsimts stāstos un fotogrāfijās” Latvijas Nacionālā Vēstures muzeja speciāliste Sanita Zvidra ar īsu ekskursu muzeja vēsturē un materiālu vākšanas transformācijās muzeja krājumam, iepazīstināja, kā Latviju un latviešus dokumentējošie materiāli vākti no muzeja pirmsākumiem līdz mūsdienām. Ja savulaik muzeja darbinieki devās materiālu vākšanas ekspedīcijās, tad nu jau vairākus gadus unikālās individuālās pieredzes stāstus var ērti saglabāt tiešsaistē muzeja sagatavotās tematiskajās anketās platformā "Gadsimta stāsti", ar ko vēlējāmies iepazīstināt lietotājus. Savukārt 18. oktobrī Jēkabpils Tehnoloģiju tehnikuma lektors vadīja nodarbību “Ar idejām mākoņos, ar darbiem uz zemes”, iepazīstinot ar mākslīgā intelekta rīkiem un mākoņpakalpojumiem, ko katrs var izmantot ikdienā.

Piekritām Jēkabpils Tehnoloģiju tehnikuma priekšlikumam, palīdzēt organizēt attālināto apmācību grupu Pļaviņu iedzīvotājiem “Vizuālo materiālu veidošana ar bezmaksas tiešsaistes rīkiem Animaker un Canva”. Kursu apguva arī divas bibliotēkas darbinieces, līdztekus citiem kursantiem no Pļaviņām.

Nemot vērā, cik izplatīta ir kibernoziendzība, 8. oktobrī organizējām valsts policijas pārstāves Danas Isajevas lekciju “Kā nekļūt par upuri krāpniekiem”. Apmeklētājiem bija iespēja uzdot jautājumus par praktiskām situācijām digitālā vidē, ar kurām viņi personīgi saskārušies, kā arī saņemt praktiskus ieteikumus par pareizu rīcību neskaidrās situācijās internet vidē, lai nepakļautu sevi apkrāpšanas riskiem.

Apmeklētāju iecienītas ir tikšanās, kurās tiek stāstīts par tuvākiem vai tālākiem ceļojumiem. Tā 21. septembrī Bibliotēkas viesi bija Laine Pērse un Artūrs Driņins, kuriem līdzī bija apgādā "Zvaigzne ABC" iznākusī jaunā grāmata "Sarkanā Pūķa zemē" un, protams, ceļojuma stāsti no Ķīnas.

29. novembrī notika ceļojuma stāstu vakars "Ceļojums uz Himalaju kalnu sirdi – Mazo Tibetu", kur pļavinietis un bibliotēkas lasītājs Sandris Stūris stāstīja par ceļojumu uz Kašmīras štatu Indijā. Ceļojumu stāstu vakari bieži vien rosina vēlmi iepazīt ceļojumu aprakstus grāmatās, tāpēc paralēli vienmēr veidojam tematiskas literatūras izstādes, kas sniedz iespēju uzzināt vairāk.

Gada laikā Bibliotēkā notika vairākas izstādes dažādās jomās. Sadarbībā ar Latvijas Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālo nodaļu, februārī piedāvājām ceļojošo fotogrāfiju izstādi "Meži Natura 2000 teritorijās". 19. februārī notika "Zaļā pēcpusdiena"-dabas aizsardzības speciālistes Regīnas Indriksones vadīta nodarbība – lekcija, kur bija iespējams uzzināt vairāk par fotogrāfijās redzamajiem dabas objektiem.

Augustā bibliotēkā bija apskatāma plaša izstāde ar daudziem un dažādiem priekšmetiem no dienesta suņu apmācības vēstures pētnieka, kinologa Jāņa Pavlovskā kolekcijas. 3. augustā notika izstādes atklāšana, kur J. Pavlovskis nolasīja lekciju par dienesta suņu apmācības vēsturi un attīstību Latvijā un pasaulē. Nākošajā dienā, 4. augustā, biedrība "Pļaviņu ķepas" organizēja suņu sporta sacensības, kurās piedalījās dalībnieki no visas Latvijas. Suņu īpašnieki apmeklēja Bibliotēku un iepazīnās ar izstādīto kolekciju, noklausījās Jāņa Pavlovskā lekciju.

Izglītojām vietējo kopienā arī mākslas un reliģijas vēsturē - martā bibliotēkas zālē tika eksponēta "Lieldienu laika ikonu izstāde", kurā piedāvājām apskatīt Latvijas Ikonogrāfu biedrības mākslinieku - Anna Zandbergas-Šenkes, Agneses Vasiļevskas, Evijas Rudzītes, Jelenas Liliņas Kimsdotter Vānts, Karīnas Tambovskas, Ņinas Skangales- Začestē, un domubiedru – Aivas Āvas, Diānas Veļķeres, Justīnes Rumbas, Kristīnes Korjakinā darbus. 1. martā notika izstādes atklāšana ar atsevišķu mākslinieču piedalīšanos, kuras iepazīstināja ar ikonogrāfiju un ikonu glezniecību mūsdienu Latvijā. Tikpat interesanta un labi apmeklēta bija aprīlī piedāvātā Jolantas Sirmās radošo darbu izstāde ar gleznām, apgleznotām krūzēm un floristikas kompozīcijām. Jūnijā – jūlijā bibliotēkas sarakojumu zālē savukārt bija apskatāmas psihoterapeites Jolantas Lamsteres gleznas. Māksliniece ir dzimusi Vietālvā, brīvdienas pavada dzimtajās lauku mājās. Novadnieces izstādes atklāšanā veidojās interesanta saruna par vaļasprieku gleznošanu kā meditācijas veidu.

Kā katru gadu, veidojām savu piedāvājumu Digitālās nedēļas laikā (13.-18. maijs) ar mērķi palīdzēt iedzīvotājiem attīstīt digitālās prasmes. Šoreiz aicinājām pieteikties individuālajām konsultācijām par valsts un pašvaldību e-pakalpojumu lietošanu, e-paraksta izmantošanu un citu digitālo pamatprasmju apgūšanu. Šādas konsultācijas ir pieprasītas katru dienu un Bibliotēkas darbinieki skaidro, rāda un māca, kā saņemt e-pakalpojumus. Ļoti pieprasītas ir konsultācijas dažādos viedtālrunu lietošanas jautājumos. Dažkārt ar katru radušos neskaidro situāciju telefona lietotājs nāk uz bibliotēku pēc padoma, tādā veidā pamazām iegūstot vajadzīgās prasmes un iemaņas.

Kā īpaši izceļama Bibliotēkas izglītojošā aktivitāte ir **lasītveicināšanas pasākumi**, kuri ir mūsu devums valsts mēroga kustībai “Restarts lasīšanā”. Prieks, ka Lasītāju klubīšs Bibliotēkā darbojas jau no 2016. gada un joprojām tā apmeklētāji nav zaudējuši ne lasīšanas prieku, ne sarunu prieku par grāmatām. Arī 2024. gadā tikšanās pēc tradīcijas notika katra mēneša pēdējā trešdienā, plkst. 16. Pa gadu izlasītas un apspriestas 12 grāmatas, no kurām lielākā daļa bija latviešu rakstnieku darbi (Dž. Andersone “Sainis”, E. Hofmane “Durvis”, J. Egle “Latvju pacients”; I. Lāce “Sarunas uz sētas kāpnēm”; L. Putāne “Apraktais mēness”; A. Eglīša “Ilze”; “Dzejas detektīvi”). No ārzemju autoriem lasījām gan lasītveicināšanas projektā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024” lasīšanas sarakstos iekļautos darbus (S. Egāra “Mūsu dāma”, S. Nacukava “Stāsts par kaķi, kurš izglāba grāmatas”), gan vienkārši labas grāmatas (T. Kinnunens “Nožēlu neizteica”, S. Aherna “Dāvana”). Katrā Lasītāju klubīšā tiek apskatītas arī jaunās grāmatas, dalībnieki noklausās grāmatu apskatu. Jāatzīmē, ka lielākā daļa Lasītāju klubīša apmeklētāju piedalās projektā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”. Ir sagatavots 2025. gadā izlasāmo grāmatu saraksts un sarunas par grāmatām turpināsies!

Interesēsi par daiļliteratūru vienmēr rosina tikšanās ar rakstniekiem. Pārskata gadā mūsu viesi bija rakstnieki Lauris Gundars, Daina Grūbe, Evita Hofmane, kā arī vietējie literāti – Ilze Ziediņa – dzejniece, uzņēmēja, lavandu dārza īpašniece Vietalvas pagastā; Aina Sokolova – aktīva seniore, kura dzīvesprieku uztur, rakstot dzeju; Pāvils Kamola – Pļaviņu katoļu draudzes priesteris, kura mirkļu dienasgrāmata tiek pierakstīta dzejā.

Sadarbībā ar Pļaviņu vidusskolas latviešu valodas skolotājām, Bibliotēka organizēja pasākumus vidusskolas vecuma jauniešiem:

- Tikšanos ar rakstnieci Evitu Hofmani 9., 12. klasei - sarunu par literatūru; par iespējām mācīties Literārajā akadēmijā rakstniecību,
- Dzejas dienu laikā informatīvu nodarbību par latviešu mūsdienu dzeju;

- Mācību stundu bibliotēkā 12. klasei, kurā stāstījām par jaunizdevumiem latviešu oriģinālliteratūras prozas žanrā.

Jauniešiem, iesakot lasīšanai literatūru, jāizvērtē individuāli katra vēlmes, jo novērojumi liecina, ka iepatikusies piedāvātā grāmata sekmē vēlmi turpinās lasīt. Patīkami, ja jaunieši nāk uz bibliotēku ar konkrētiem pieprasījumiem, ko ieteikuši vienaudži, piemēram, pieprasot Fjodora Dostojevska “Idiotu”, “Noziegumu un sodu”; Dž. Orvela “Dzīvnieku fermu”.

Izsniedzot autorizācijas rīkus, mudinām lasīt 3td e-Grāmatu bibliotēkā pieejamās e-grāmatas, tomēr arī jaunieši labprātāk izvēlas lasīt tradicionālo grāmatu. Gan mācībās, gan brīvajā laikā viņi daudz darbojas digitālajā vidē un lasīšana drukātā veidā ļauj atpūsties no tehnoloģijām.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķim:

• **Medijpratība**

2024. gadā, veicinot vietējās kopienas medijpratību un informācijpratību, notika vairāki pasākumi dažādām mērķauditorijas grupām:

- Februārī, īstenojot Latvijas Drošāka interneta centra iniciatīvu “Drošāka interneta diena 2024”, jau otro gadu Bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļas apmeklētāji tika iesaistīti dažādās aktivitātēs – sarunas, spēles un viktorīna par drošību internetā, tematisku multfilmu kopīga skatīšanās un iespēja piedalīties radošajā konkursā “Drošāka interneta tīkls”. Šādi pasākumi aktualizē medijpratības jautājumus bērnu un jauniešu vidū, rosina apzināties savas rīcības iespējamās sekas digitālajā vidē.
- Lai veicinātu informētību par apdraudējuma iespējām virtuālajā vidē, bibliotekāre Zane Steprāne, kura arī ir Drošāka interneta vēstnese, tika uzaicināta uzrunāt Pļaviņu vidusskolas vecāku kopsapulces dalībniekus ar prezentāciju “Vai zini, ko tavš bērns dara internetā?”, sniedzot ieskatu tādos tematos, kā vecāku atbildība par bērna darbībām virtuālajā vidē, iespējamie apdraudējumi saziņas vietnēs, sociālo tīklu platformās un tiešsaistes spēļu vidē. Sapulcē piedalījās aptuveni 80 klausītāji – gan vecāki, gan pedagogi.

- Vecums, kad bērni sāk lietot mobilos telefonus un citas viedierīces ar saziņas iespēju, arvien samazinās. Pārskata periodā Zane Steprāne, Drošāka interneta vēstnese, tika aicināta vadīt trīs nodarbības Pļaviņu vidusskolā sākumskolas skolēniem par drošu saziņu internetā. Šādu nodarbību mērķis bija radīt bērniem izpratni par cieņpilnas saziņas principiem starp vienaudžiem, atbildīgu attieksmi pret saviem un citu personu datiem, iespējamiem apdraudējumiem un rīcību, saskaroties ar riskiem interneta vidē.
- Vecāko pamatskolas klašu un vidusskolas skolēniem aktuālas bija tēmas par bibliotēkas piedāvātajām informācijas meklēšanas un ieguves iespējām, drošu informācijas avotu atlasī, plaģiātisma riskiem un kritiskās domāšanas nozīmi informācijas izvērtēšanā. Kopumā notika 3 nodarbības par šīm tēmām – viena nodarbība 8. klasei un divas nodarbības 11. klasei. Jauniešiem šīs tēmas ir aktuālas, jo, veidojot dažādus rakstu darbus skolai un izstrādājot zinātniski pētnieciskos darbus, nepieciešams meklēt, izvērtēt un atlasīt uzticamus informācijas avotus un apstrādāt tos, ievērojot autortiesības.
- Veicinot medijpratību, izveidojusies sadarbība ar Aizkraukles novada pašvaldības Sociālās nodaļas Pļaviņu Dienas aprūpes centru, kura klienti iekļaujami augsta riska kategorijā, saskaroties ar interneta krāpniecību, tāpēc tika organizētas divas nodarbības minētajai mērķgrupai par drošību internetā; īpaši daudz laika šajās nodarbībās atvēlot sarunām un iespējai uzdot neskaidros jautājumus.

Atbilst ANO ilgtspējīgas attīstības mērķim:

• **Tiešsaistes katalogs kā pakalpojums**

Reģistrējot Bibliotēkā jaunu lietotāju, vienmēr stāstām par iespējām un rīkiem darbam ar e-katalogu, ko Bibliotēka piedāvā lietot un izmantot ikvienam; lūdzam sniegt informāciju arī lietotāja reģistrācijas veidlapā, norādot, vai vēlas attālināti izmantot datubāzi Letonika, vai vēlas lasīt e-grāmatas un saņemt autorizācijas rīkus darbam tiešsaistes katalogā; stāstām par iespējām, ko piešķirtie autorizācijas rīki dos. Protams, daļa lietotāju vājos datorprasmju dēļ atsakās izmantot autorizācijas rīkus, dodot priekšroku telefoniskai saziņai ar bibliotēku, tādā

veidā informējot par savām vēlmēm un vajadzībām. Pārskata periodā autorizācijas rīki pirmreizēji piešķirti 86 lietotājiem (*skat. tabulu "Autorizētie lietotāji"*), daļa tos izmanto, lai pagarinātu izsniegto iespieddarbu lietošanas termiņus, arī pasūtot e-katalogā interesējošās grāmatas, jo šīs darbības bibliotekārs redz. Domājams, ka lasa arī 3td e-grāmatas, kaut arī Bibliotēka, kura rīkus lasītājam ir piešķirusi, par to pielietošanu var uzzināt tikai no sarunas ar lasītāju. Tomēr kopumā no visa Bibliotēkas aktīvo lietotāju skaita 2024. gadā autorizācijas rīki darbam ar e-katalogu piešķirti 370 lietotājiem, kuri Bibliotēku apmeklēja 2024. gadā. Autorizēto lietotāju skaits gada ietvaros pieaudzis par 23,33 %.

Tabula "Autorizētie lietotāji"

	2022*	2023	2024	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvie lietotāji kopā	1051	1488	1615	+8.53 %
Autorizētie lietotāji kopā	267	300	370	+23.33 %
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	52	60	90	+43.33 %

*2022.g. – statistika bez Bērnu bibliotēkas, tāpēc nav iespējams salīdzināt

• Iekšzemes un starptautiskais SBA

Pārskata gadā Bibliotēka nodrošināja ikvienu lasītāju pieprasījumu, izmantojot starpbibliotēku abonementu (SBA). Vajadzīgās grāmatas tiek pieprasītas gan no Aizkraukles reģiona publisko un skolu bibliotēku tīkla, gan no citu reģionu (Madona, Jēkabpils, Daugavpils) publiskajām bibliotēkām (paldies kolēģiem par atsaucību!). Vissarežģītāk ir apmierināt pieprasījumus pēc mūsdienu krievu literatūras izdevumiem. Tā, piemēram, kāda mūsu lasītāja pasūtīja mūsdienu krievu rakstnieka Borisa Akuņina (pašlaik devies emigrācijā, dzīvo Berlīnē) vienu no pēdējiem sējumiem grāmatai "История Российского государства". Laimīgā kārtā, meklējot izdevās noskaidrot, ka grāmata brīvi pieejama audio formātā paša rakstnieka uzturētajā tīmekļa lapā, kas sniedza lasītājam iespēju iepazīties ar šo darbu.

Gandarījums un prieks ir vienmēr, kad izdodas sagādāt pieprasītās grāmatas! Prieks palīdzēt bija arī kādai Ventspils augstskolas studentei un Ventspils bibliotēkas lietotājai, kurai steidzami bija vajadzīgi S. Zamjatina utopiskā romāna "Mēs" (Liesma, 1990) latviskā tulkojuma atsevišķi teksta fragmenti. Izrādās, ka publiskajās bibliotēkās šī grāmata ir kļuvusi par retumu, tāpēc bija patiess prieks paņemt Bibliotēkā rūpīgi glabāto izdevumu, vajadzīgās lappuses ieskenēt un aizsūtīt studentei.

Tabula “SBA rādītāji”

SBA	2022	2023	2024
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	768	496	547
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	76	179	104
No Latvijas Neredzīgo bibliotēkas saņemtās pielāgotās literatūras skaits	48	56	87

Kā katru darba gadu, arī pārskata periodā, tika pasūtīti izdevumi no Latvijas Nacionālās bibliotēkas – kopumā 10 grāmatas, nepieciešamas lasītājiem gan studijām, gan dzimtas pētījumiem. Bija arī pasūtījumi, kad tika pieprasīti 60-70 gadus seni padomju perioda izdevumi, kas norakstīti reģiona publisko bibliotēku krājumos, kā, piemēram, poļu literatūras klasiķa, Nobela prēmijas laureāta literatūrā, V. Reimonta romāns “Zemnieki”.

Tāpat kā iepriekšējos gados, arī šajā pārskata periodā turpinājās sadarbība ar Jēkabpils novada bibliotēkām – Jēkabpils pilsētas bibliotēku, Jēkabpils novada Galveno bibliotēku, Mežāres, Zīlānu pagastu bibliotēkām; arī Jēkabpils Valsts ģimnāzijas bibliotēku un Madonas novada Ērgļu pagasta bibliotēku. Kopā saņemti 117 iespieddarbi no šo bibliotēku krājumiem. Regulāri izmantojam minēto bibliotēku krājumus, lai nodrošinātu lielāku eksemplāru skaitu tām grāmatām, kas tiek lasītas un apspriestas Lasītāju klubīnā. Lielu daļu pasūtījumu veido krievu valodā izdotā daiļliteratūra mūsu krievvalodīgo lasītāju grupai.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

- **Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā**

Līdz 2022. gada pēdējam ceturksnim, kad Bibliotēka atradās vecajās telpās, kvalitatīvus bibliotēkāros pakalpojumu sniegt bija grūti, tomēr tas tika darīts iespēju robežās. Nu jau trešo gadu Pļaviņu bibliotēka atrodas plašās telpās, kur ērti, viegli pieejami un pārskatāmi izvietots krājums, iekārtotas lasītāju darba vietas lasītavā, interneta lasītavā; bērnu apkalpošanas nodaļā, radot komforta sajūtu apmeklētājiem un atbilstošu darba vidi darbiniekiem. Tomēr, domājot

par kvalitatīviem pakalpojumiem un atvērtību visiem iedzīvotājiem, ir atzīmējamās jau tagad risināmas problēmas:

- Bibliotēkas lietotāju skaits katru gadu palielinās – 2023. gadā reģistrēti 1488, bet 2024. gadā 1615 lietotāji. Tomēr izsniegumu skaits tieši izdevuma veidam grāmatām, ir samazinājies. Lasītāji labprātāk lasa jaunās grāmatas, tāpēc uz jaunieguvumiem veidojas rindas un bibliotēkām jāmeklē risinājumi, lai ilga laika gaidu laiks nesamazina lasītāju skaitu. Izmantojam Pļaviņu apvienības pārvaldes teritorijā esošo bibliotēku krājumus pieprasījumu nodrošināšanai gadījumos, ja izrādās, ka tur grāmata ir pieejama. Bieži grāmatas tiek pasūtītas no Aizkraukles novada Centrālās bibliotēkas, taču organizēta sistēma SBA grāmatu piegādei nav izveidota. Katru reizi tiek meklēts risinājums, gan kā grāmatas saņemt, gan kā nosūtīt uz Aizkraukli; arī gadījumos, kad grāmatu vēlas lasītājs Aizkrauklē. Parastais modelis – uzrunāt gan pašvaldības darbiniekus, gan atsaucīgus iedzīvotājus, kuri ir izpalīdzīgi un iesaistās grāmatu piegādes ķēdē. Sadarbība starp pašvaldības iestādēm ļauj samērā ātri nodrošināt SBA pakalpojumu.
- Bibliotēkas pasākumu pieejamība ir ierobežota cilvēkiem ar kustību traucējumiem, jo pasākumu un izstāžu zāle atrodas otrajā stāvā, bet, projektējot bibliotēkas telpas, netika paredzēts pacelājs/lifts. Vasaras periodā organizējam atsevišķus pasākumus bibliotēkas iekšpagalmā (piem., Dzejas dienu pasākums, Lasītāju klubiņa nodarbības, stāstu pēcpusdienas), tādā veidā risinot problēmu. Ja tiek prognozēts, ka apmeklētāju skaits būs līdz 15 cilvēkiem, izvēlamies lasītavas telpas. Ir nepieciešams aprīkojums nokļūšanai Bibliotēkas telpu otrajā stāvā tiem, kuru fiziskās iespējas ir ierobežotas.
- 2024. gadā e-pakalpojumu jomā ienāca jauninājumi lietotājiem, līdz ar to bibliotēkariem nepieciešams vairāk laika, konsultējot bibliotēkas apmeklētājus, kas rada grūtības ar lasītāju apkalpošanu nesaistīto iekšējo darbu izpildē. Risinājumu meklējam, sadarbojoties ar Pļaviņu apvienības pārvaldes Klientu pakalpojumu centru, kur saņemam padomu, kāds ir īstais risinājums e-pakalpojuma saņemšanai.

SECINĀJUMI: bibliotēka pārskata gadā nodrošināja kvalitatīvus bibliotēkāros, uzziņu un informācijas pakalpojumus gan Pļaviņu, gan tuvējās lauku apkārtnes iedzīvotājiem. Neskatoties uz to, ka iedzīvotāju skaits apdzīvotajā vietā turpināja samazināties, tas neatspoguļojas darba pamatrādītājos: audzis aktīvo lietotāju skaits, apmeklējumu skaits, kā arī izsniegumi gan bērniem, gan pieaugušajiem. Bibliotēkas pakalpojumi ir pieejami ikvienam, jo pakalpojumus sniedzam 52 stundas nedēļā visa gada intervālā. Nav mazinājies iedzīvotāju

pieprasījums pēc maksas pakalpojumiem – pārskata gadā Bibliotēka nopelnīja 1811.00 EUR, kas summāri ir ievērojami vairāk, nekā 2023. gadā.

Īpaša uzmanība tika veltīta lasīšanas veicināšanai visu vecumu bibliotēkas lasītājiem – turpināja darboties Lasītāju klubiņš pieaugušajiem, sāka sekmīgi darboties bērnu lasītāju klubiņš “Lasīšanas atlēti”. Augu gadu notika izglītojoši pasākumi visu vecumu apmeklētājiem. Īpašu vērību veltījām medijpratībai, organizējot vairākus pasākumus. Sekmīgi strādājām ar vājredzīgajiem, nodrošinot daudzveidīgu literatūras piedāvājumu, kā arī ar personu grupu ar garīgās attīstības traucējumiem. Kvalitatīva pakalpojuma nodrošināšanai intensīvi izmantojām starpbibliotēku abonementu.

6. Krājums

- **Krājuma komplektēšanas politika un organizācija**

Pārskata periodā turpinājās darbs pie optimālas krājuma komplektēšanas politikas dokumenta precizēšanas, apzinot un izvērtējot esošo situāciju, kad pirms gada tika apvienotas divas bibliotēkas, no kurām Bērnu bibliotēka komplektēja, līdztekus bērniem un jauniešiem adresētajiem izdevumiem, arī pieaugušajiem adresēto periodiku un daiļliteratūru, tikai mazākā apjomā. Komplektēšanas procesā ņemam vērā sabiedriski politiskās pārmaiņas un latviešu valodas kā valsts valodu, vairs nekomplektējot jaunas bērnu grāmatas krievu valodā; rūpīgi tiek izvērtēts dāvinājumos saņemto grāmatu krievu valodā saturs. Svešvalodās komplektējam izdevumus bērniem un jauniešiem Eiropas Savienības valodās – pamatā angļu valodā, atbilstoši pieprasījumiem.

Pēc Pļaviņu bibliotēku apvienošanas, joprojām krājumā dažiem izdevumiem ir lielāks eksemplāru skaits vecākām grāmatām, ko nav lietderīgi saglabāt. Pēdējo desmit gadu laikā iznākušās grāmatas, kas ir labā fiziskā stāvoklī un saturiski vērtīgas, bet vairākos eksemplāros, tika nodotas uz ārējām struktūrvienībām – Gostiņu, Vietalvas un Klintaines pagasta bibliotēkām. Nolietotie un saturiski novecojušie izdevumi tika norakstīti, īpaši izvērtējot lietderību glabāt 40-50 gadus atpakaļ izdotus klasiskās literatūras darbu izdevumus krievu valodā. Jāatzīst, ka šo grāmatu fiziskais stāvoklis vairs neapmierina lasītāju vēlmes, kā arī nevairo lasītprieku – grāmatu papīrs ir sadzeltējis, burtu salikums ir pārāk ciešs un lasītājam līdz ar to ir grūtāk tekstu uztvert; pats lasīšanas process ir liela piepūle acīm. Norakstīšanas rezultātā Bibliotēkas krājuma kopskaits, salīdzinot ar 2023.gadu, ir samazinājies par 7,84 % - izslēgtas no krājuma 1414 grāmatas un 1759 seriālizdevumi. Darbs pie bibliotēkas krājuma optimizēšanas, atsasakoties no lasītāju mazpieprasītiem, vecākiem izdevumiem, jāturpina

2025.gadā, lai uzlabotu bibliotēkas krājuma kvalitāti, atbilstību lietotāju vajadzībām, tādā veidā uzlabojoties arī krājuma apgrozījuma rādītājiem. Ir virkne nozaru literatūras, kur apgrozījums ir nepiedodami zems: mākslas – 0.11, sociālās zinātnes – 0.25, reliģija – 0.26; ģeogrāfija – 0.26; sports – 0.27.

2025. gadā ir jāveic attiecīgo nozaru krājuma pārskatīšana, analizējot izsniegumus konkrētiem izdevumiem un norakstot vecākus, mazpieprasītus izdevumus. Ļoti labs krājuma apgrozības rādītājs ir filozofijas, psiholoģijas nozares krājuma grāmatām – pārskata gadā tas bija 1.38.

Tāpat jāturpina samazināt daiļliteratūras krājumu, kura apgrozība bija 0.68, norakstot vecākus, mazpieprasītus izdevumus.

Tā kā 2023.-2024.gadā tika daudz atlasīti un norakstīti novecojuši, mazpieprasīti izdevumi no bērniem un jauniešiem adresētās literatūras, tad šeit vērojama laba krājuma apgrozība – 1.03. Tiek pieļauts, ka šai krājuma daļai nav precīzi uzrādīta mērķauditorija agrāko gadu izdevumiem un līdz ar to krājuma apgrozības rādītājs varētu nebūt pilnīgi precīzs.

2024. gadā strādājām pie vecāku periodisko izdevumu norakstīšanas, kuru glabāšanu neparedz Bibliotēkas krājuma komplektēšanas politika, līdz ar to ir ievērojami pieaugusi šīs krājuma daļas apgrozība – 11.96.

Publiski pieejamajā bibliotēkas krājuma daļā turpinājām uzlabot grāmatu izkārtojumu plauktos, izceļot vērtīgus un lasītājiem aktuālus izdevumus (piemēram, izdalījām vienkopus “Dienas Grāmatas” sēriju “Es esmu...”). Pieaugušo apkalpošanas nodaļas krājumā nozaru literatūrai tika izgatavoti burtu daleņi atsevišķu zinātņu nodaļu ietvaros, lai lasītājiem būtu ērtāk atrast vajadzīgo grāmatu. Uzsākta burtu daleņu atjaunošana daiļliteratūras plauktos, izvietotas norādes pie konkrētu autoru grāmatu kopām, ņemot vērā literārās kvalitātes un lasītāju pieprasījumu.

Analogi darbi pie krājuma organizācijas pārskatāmības tika veikti arī bērnu apkalpošanas nodaļā, kur tika pasūtīti un izgatavoti 150 jauni organiskā stikla daleņi.

Turpinājām darbu ar bibliotēkas krājumu, kas izvietots krātuvē, izvērtējot atsevišķu izdevumu turpmākās glabāšanas lietderību, ņemot vērā gadu gaitā notikušās izmaiņas lasītāju pieprasījumos un vajadzībās. Tika mainīts šīs krājuma daļas izkārtojums plauktos, pārvietojot grāmatas no paša augstākā plaukta uz nākošo zemāko līmeni, lai nepieciešamības gadījumā grāmatas būtu bibliotekāriem pasniedzamas bez papildaprīkojuma, jo plauktu platība to atļauj. Krājuma komplektēšana notiek regulāri – katru mēnesi tiek atlasīta un pasūtīta jaunu grāmatu kopa, kas papildina bibliotēkas krājumu. Līdz ar to ir samazinājies gaidīšanas laiks lasītājam – no brīža, kad grāmata tiek izdota, līdz nonākšanai bibliotēkas plauktā.

- **Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums**

Finansējums bibliotēku krājumiem ir ieguldījums izglītībā, sabiedrības nevienlīdzības mazināšanā. Iedzīvotājiem lauku reģionos ar zemu finansējumu vietējo bibliotēku krājumiem, daudzi iznākošie izdevumi vispār nav pieejami. Cita aina ir lielākās pilsētās. Vai lasītājam pietiks pacietības gaidīt pieprasītu grāmatu, uz kuru ir rinda? Pārskata periodā, salīdzinot ar 2023. gadu, pašvaldības finansējums bibliotēkas krājuma komplektēšanai audzis par 7,82 % jeb naudas izteiksmē – par 657 EUR. Faktiski pašvaldība finansējumu krājuma komplektēšanai nepalielināja, salīdzinot ar 2023. gadu, taču apstiprināja grozījumus budžetā, atļaujot daļu no Bibliotēkas nopelnītās naudas par iedzīvotājiem sniegtajiem maksas pakalpojumiem, novirzīt krājuma komplektēšanai. Tā rezultātā bibliotēka nepiedzīvoja nepatīkamo situāciju, kas draudēja gan periodikas, gan grāmatu krājuma papildināšanai, ja būtu jāatsakās no lasītājiem ierastos izdevumu abonēšanas un pieprasītu jaunu grāmatu iegādes. Par novirzītajiem nopelnītajiem līdzekļiem varējām pasūtīt 2025. gadam “Latvijas Mediju”izdotās grāmatu sērijas “Vakara romāns” un “Vakara detektīvs”. Izmaksas zemākas, nekā iegādājoties katru atsevišķu grāmatu tās iznākšanas brīdī.

Tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums”

	2022*	2023	2024
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	4599	8374	9057
<i>t. sk. grāmatām</i>	3301	6667	6859
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	1298	1707	2198
Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	1.54	2.48	2.56
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	5047	8912	9366

**2022. gada rādītāji – bez Pļaviņu Bērnu bibliotēkas*

Par valsts piešķiro finansējumu, piedaloties lasīšanas veicināšanas projektā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024” un saņemot grāmatas no Latvijas Nacionālās bibliotēkas realizētā

projekta “Vērtīgo grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”, iegūti 27 izdevumi, pamatā bērnu grāmatas 309 EUR vērtībā.

Tāpat kā iepriekšējos gados, arī 2024. gadā bija lasītāji, kuri dāvināja bibliotēkai jaunas grāmatas, dažkārt jau iepriekš informējot, ka grāmatu saņemsim dāvinājumā un līdz ar to varam to neiegādāties. Īpašs paldies mūsu bibliotēkas lasītājam Dainim Īvānam, kurš regulāri dāvina bibliotēkai grāmatas. Kopumā dāvinājumā saņēmām 129 grāmatas par vērtību 785 EUR.

Kā katru gadu, apmeklējām Rīgas Centrālās bibliotēkas apmaiņas krājumu, rezultātā iegūstot aptuveni 150 vērtīgas grāmatas, kuras papildināja bibliotēkas krājumu, darot to daudzveidīgāku un saturiski interesantāku. Piekomplektētās grāmatas galvenokārt ir vērtīgi nozaru literatūras izdevumi, iznākuši pēdējo 10 gadu laikā.

Esošais finansējums neļauj nodrošināt visas lasītāju vajadzības un pieprasījumus, īpaši neaizsniedzamas ir grāmatas svešvalodās, lai arī tās tiek pieprasītas un lasītas. Lasītāju pieprasījumi gan tiek apmierināti, izmantojot starpbibliotēku abonementu (SBA).

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

- **Krājuma pārbaude**

2024. gadā bibliotēkas krājuma inventarizācija netika veikta. Pēdējā krājuma pārbaude notika 2023. gada februārī, kuras rezultāti analizēti attiecīgā darba gada pārskatā.

- **Krājuma rādītāji**

Pārskata periodā Bibliotēkas krājums ir mērķtiecīgi samazināts par 7,85 %, salīdzinot ar 2023. gadu. Bibliotēkas fiziskā krājuma kopskaits 2024. gada 31. decembrī bija 25 630 tūkstoši uzskaites vienību. Bibliotēkas lasītāju rīcībā ir labi saglabāts, bagāts grāmatu krājums – pavisam 22 407 uzskaites vienības (bez nošu, kartogrāfiskajiem izdevumiem), kura komplektēšanā pievērsta liela vērība vērtīgu izdevumu, latviešu literatūras un bērnu grāmatu pieejamībai lasītājiem. Bērniem līdz 18 gadu vecumam adresētais grāmatu krājums – 3193 eksemplāri. Pārskata gadā iegādātas, saņemtas par valsts naudu (bezatlīdzība) un dāvinājumos

pavisam 867 jaunas grāmatas. Ja jaunieguvumus analizējam pēc mērķauditorijas, tad 35,16 % no grāmatu jaunieguvumiem ir bērnu literatūra. Savukārt saturiski 58,48 % ir daiļliteratūra; no nozaru literatūras visvairāk jaunieguvumu mākslas grāmatu plauktā – 6,23 % no kopskaita, valodniecībā un literatūrzinātnē – 5,42 %, psiholoģijā, filozofijā – 5,07 %; sociālajās zinātnēs – 4,5 %; vēsturē – 4,27 %. Gandrīs visi jaunieguvumi ir latviešu valodā - 92,5 %, savukārt no daiļliteratūras klāsta 37,87 % ir latviešu daiļliteratūra, kas apliecina, ka Bibliotēka lielu vērību piešķir latviešu oriģinālliteratūras komplektēšanai un popularizēšanai.

Kā rāda iepriekš minētie skaitļi, grāmatu krājums tiek pastāvīgi atjaunināts, iegādājoties jaunus izdevumus, kā arī pārskatot esošo krājumu un atlasot norakstīšanai fiziski nolietotus, nepieprasītus un mazvērtīgus izdevumus. Īpaša atzinība apgādam “Zvaigzne ABC”, kurš izdod atkārtotus izdevumus par literatūras klasiku kļuvušām grāmatām. 2024.gadā no minētā apgāda atkārtoto izdevumu klāsta tika iegādāta par klasiku kļuvusi grāmatu kopa gan bērniem, gan pieaugušajiem (F. Dostojevska “Velni”, “Idiots”, A. Mantes “Stāsts par Sanmikelu”; K. Čapeka “Dārkopja gads”; E. Zolā “Dāmu paradīze” u.c. nosaukumu darbi). Bibliotēkāju pieredze liecina, ka tikai retos gadījumos lasītājs ir ar mieru pievērsties tekstiem, kuru fiziskais veidols ir nepievilcīgs – putekļi, gaismas un daudzie lasītāji gadu gaitā grāmatu nedara pievilcīgu lasīšanai. Pārskata periodā norakstītas pavisam 1414 grāmatas.

Tabula “Krājuma rādītāji”

	2022*	2023	2024
Jaunieguvumi kopā	1534	1748	1801
<i>t. sk. grāmatas</i>	506	759	867
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	113	168	192
<i>t. sk. bērniem</i>	nekomplektēja	198	196
Izslēgtie dokumenti	1755	2731	3182
Krājuma kopskaits	20523	27812	25629
Grāmatu krājuma apgrozība	0.58	0.75	0.71
Periodisko izdevumu apgrozība	5.99	5.99	11.96

* 2022.g. rādītāji – bez Bērnu bibliotēkas

2024. gadā par 0.04 vienībām sarukusi grāmatu krājuma apgrozība, jo daudzi Bibliotēkas daudzlasītāji un dižlasītāji no vecākās paaudzes aiziet mūžībā vai zaudē spēju lasīt, savukārt gados jaunāki lasītāji aktīvā dzīvesveida un aizņemtības dēļ lasa ar lielu atlati, rēķinoties, ka brīvais laiks ir jāsabalansē starp dažādiem pienākumiem un iespējām. Domājams, ka izsnieguma rādītājus ietekmēja periods no 2024. gada 2. jūlija līdz 10. jūlijam, kad nedarbojās BIS Alise. Kā izrādījās vēlāk, tad arī 1. jūlijā veiktās darbības un ievadītie dati IS bija zuduši, lai arī konkrētajā dienā nekas par to neliecināja. Kopumā deviņas darba dienas bez bibliotēku informācijas sistēmas.

Lielāko izsniegumu daļu lasītājiem veido daiļliteratūra, nozaru literatūra tiek pieprasīta ievērojami mazāk. Toties gandrīz divreiz pieaudzis periodisko izdevumu apgrozījuma rādītājs, jo Bibliotēkas apmeklētāji novērtē saturiski un tematiski daudzveidīgo periodikas klāstu. Tā 2024. gadā Bibliotēkā tika abonētas 6 avīzes, 34 žurnāli pieaugušajiem un 7 žurnāli bērniem, pusaudžiem un jauniešiem. Arī 2025. gadam ir pasūtīts tikpat plašs periodisko izdevumu klāsts, neskatoties uz kārtējo sadārdzinājumu, jo Bibliotēka izmantoja iespēju novirzīt daļu no nopelnītajiem līdzekļiem par sniegtajiem maksas pakalpojumiem periodikas pasūtīšanai.

- **Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana bērnu un jauniešu literatūrā**

Kā jau tika minēts, tad jaunās grāmatas bērniem no visiem jaunieguvumiem bija 35,16 % no kopskaita, kas ir arī proporcionāli izsniegumam un pieprasījumiem. Arī par valsts piešķirto finansējumu pamatā tika iegūtas jaunas bērnu un pusaudžu auditorijai adresētas grāmatas. Strādājot pie bērnu un jauniešu lasīšanas veicināšanas, secinājām, ka ir nepieciešami vairāki eksemplāri tiem izdevumiem, kuri ir iekļauti projekta “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024” lasāmsarakstā, pretējā gadījumā pēc ikgadējā projekta starta saskārāmies ar situāciju, ka uzrunātie un iesaistītie bērni vēlas lasīt, bet Bibliotēka nespēj grāmatu nodrošināt, jo jāērēķinās ar rindu uz grāmatu un tātad gaidīšanas laiku. Dažam labam lasītājam tādējādi zūd pirmā brīža aizrautība ņemt grāmatu rokās un nodoties lasīšanai.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

• **Datubāzes**

Bibliotēkas lietotāju rīcībā ir valsts apmaksātās datubāzes “Letonika” un Lursoft “Laikrakstu bibliotēka” (News.lv). Pārskata gadā minēto datubāzu izmantošana ir ievērojami pieaugusi, it īpaši Letonikai, taču tā joprojām vērtējama kā zema. Pieaugušo apkalpošanas nodaļas lietotājiem tiek izsniegti pieslēgriki sesijām no ārpus bibliotēkas vides esošām informācijas viedierīcēm. 2024. gadā tādi lietotāji bija 24. Bērnu apkalpošanas nodaļas lasītājiem šādi dati lasītāja datu piezīmju laukā netiek uzrādīti, līdz ar to, ir grūti spriest, cik tieši datubāzi izmantojuši bērni un pusaudži mācību uzdevumu veikšanai, pieslēdzoties ārpus Bibliotēkas informatīvās telpas. Situāciju ir mainījis arī apstāklis, ka Pļaviņu vidusskola abonē datubāzi “Letonika” un skolēni tai var pieslēgties arī ārpus skolas, izmantojot e-klases rīkus.

Lietotāji šos resursus lielāko tiesu izmanto un atceras, kad jāgatavo mācību uzdevumi vai studiju darbi. Pozitīvi bija vērtējami savulaik Kultūras informācijas sistēmu centra organizētie konkursi bibliotēkām un lasītājiem, kas rosināja iepazīt šos informācijas avotus, meklējot atbildes uz konkursu jautājumiem. Tādā veidā lietotājiem bija iespēja atklāt daudzveidīgu informācijas klāstu, izpētīt informācijas meklēšanas iespējas un pēc konkursa, paturot prātā iegūtās zināšanas, izmantot datubāzes arī citiem informatīviem mērķiem.

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Datubāze	2022	2023	2024
Letonika			
lietojumi	1043	307	688
sesijas			374
Lursoft Laikrakstu bibliotēka (News)			
lietojumi	81	223	377

Piezīme: no Lursoft Laikrakstu bibliotēkas nav iespējas iegūt statistiku par pieslēgumu sesijām.

Datubāzes tika popularizētas pamatā individuālās sarunās ar bibliotēkas apmeklētājiem, ja tiek novērtēts, ka lasītājs tās varētu izmantot kā informācijas resursus, atbilstoši pieprasījumam, ar kuru tas vērsies pie bibliotekāra. Arī katru jaunreģistrēto lasītāju informējam, ka bibliotēkā ir pieejamas datubāzes “Letonika” un “Lursoft News”.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

- **Krājuma popularizēšana**

Krājuma popularizēšanas būtisks instruments – ikmēneša plaukta izstādes, kuras bibliotekāriem palīdz izcelt un atklāt krājumā glabātos iespieddarbus, piedāvājot tajos ieskatīties potenciālajiem lasītājiem, jo konkrētajā brīdī ir iespēja šos darbus aktualizēt. Pieaugušo apkalpošanas nodaļā 2024. gadā tika sagatavotas un izstādītas 95 plaukta literatūras izstādes (neskaitot novadpētniecības tematikai veltītās). Tematiski tās varētu grupēt, kā:

- veltījumi latviešu literātiem – jubilāriem (Andrejam Irbem, Austrai Skujiņai, Aīdai Niedrai; Vilim Plūdonom, Broņislavai Martuževai; Jānim Klīdzējam; Vilim Lācim; Andrejam Dripem; Annai Rancānei; Jānim Peteram; Kārlim Vērduņam; Gunaram Saliņam; Arvim Kolmanim; Dacei Priedei; Dacei Rukšānei; Jānim Krēsliņam; Andrim Akmentiņam; Ansim Lerhim-Puškaitim; Ernestam Aistaram; Vijai Beinertei; Pēterim Aigaram; Norai Ikstenai; Norai Kalnai; Kārlim Skalbem; Evai Mārtužai; Aivaram Neibartam; Leonam Briedim; Egonam Līvam; Jānim Baltvilkam; Pāvilam Rozītim).
- veltījumi pasaules literatūras klasiķiem (Polam Verlēnam, Viljamam Šekspīram, Onorē Balzakam; Annai Ahmatovai; Aleksandram Dimā (tēvam); Knutam Hamsunam; Johanam Volfgangam Gētem; Džemsam Fenimoram Kūperam; Trumenam Kapotem; Arturam Rembo; Oskaram Vaildam).
- veltījumi sabiedriski politiskiem, kultūras un sporta notikumiem (“Tartu – Eirpas kultūras galvaspilsēta 2024”, “Deportācijas aizmirst nedrīkst”, “Mūsu laiks Latvijai”, “Vasaras olimpiskās spēles Parīzē”; “Latvijas Literatūras gada balva”; “Manas mājas – Latvija”; “Ziemassvētki latviešu tradīcijās”; “Triju Zvaigžņu ordenim – 100”; “Tas bija tautas laiks: atceries, stāsti, saglabā”).
- veltījumi izcilām personībām (filozofi Skaidrītei Lasmanei, aktierim Ēvaldam Valteram; vides aktīvistei Džeinai Gudolai; aktrisei Odrijai Hepbernai; aktrisei Vijai Artmanei; populāru romānu autoriem Rozamundei Pilčerei un Johanam M. Zimmelam; vēsturniekam Edgaram Dunsdorfam; fotogrāfam Vilim Rīdzeniekam).
- veltījumi “Latviešu grāmatai – 500”(“Pirms 330 gadiem izdota pirmā latviešu valodā tulkotā Bībele”, “Tikai priecīga sirds rod baudu, darot labus darbus: I. Kantam – 300”; “Baltijas vācu rakstniekam, publicistam un literatūrkritiķim Garlībam H. Merķelim – 255”);

- pašizziņu un veselīgu dzīvesveidu popularizējošas izstādes (“Vai grāmata spēj dziedināt?: biblioterapija”, “Aromterapija – veselībai un skaistumam”, “Meklējam savas īstās krāsas!”, “Pateikt zīmējot jeb mākslas terapija”, “Vai mūzika ārstē un dziedina?”; “Sulas – dziedniecībai un skaistumam”; “Dārzeni veselībai”; “Pasaku terapija”; “Dziedinošā pirts”; “Deja un kustības kā terapija”)
- praktiskām lietām veltītas izstādes (“Ziemassvētku kulinārais ceļojums”, “Līgo diena vai tomēr Jāņi?”, “No dārza – burciņā”).

2024.gadā turpinājām popularizēt Ukrainas literātu darbus, saglabājot pastāvīgi apskatāmo ukraiņu daiļliteratūras un publicistikas plaukta izstādi, kas papildinājās ar jaunām grāmatām, iznākušām un iegādātām pārskata gada laikā. Tā ir mūsu atbalsta forma ukraiņu tautai nevienlīdzīgajā karā ar agresoru. Mūsu lasītāji joprojām uztver katru jaunu grāmatu, kas vēsta par Ukrainu un tās ļaudīm, kā īpašas uzmanības vērtu notikumu.

Pēc tradīcijas plaukta izstādē eksponējām to autoru darbi, par kuriem savos dokumentālajos raidījumos vēsta “Literatūres”veidotāju komanda.

Bērnu apkalpošanas nodaļā pārskata gada ietvaros tapušas pavisam 68 plaukta un virtuālās literatūras izstādes, kas tiek demonstrētas slaidrādē uz virtuālās tāfeles centrālajā bērnu apkalpošanas nodaļas telpā, kā arī izmantotas izglītojošās aktivitātēs lasītājiem bērniem un pusaudžiem. Tematika daudzveidīga, bet saturiskais piedāvājums vērsts uz konkrētu bērnu vecumposmu. Īpaši gribas atzīmēt daudzās virtuālās izstādes, kopskatā aptuveni 28, kas bērnus rosina lasīt, uzzināt un saprast, piesaistot uzmanību ar vizualitāti un bērnu uztverei atbilstošu materiāla pasniegšanas veidu.

Plaukta literatūras izstāžu un virtuālos izstāžu pozitīvais efekts ir, ka tās atklāj lasītājam līdz tam nepamanītas grāmatas un autorus, pievērš uzmanību izcilām personībām, notikumiem, tradīcijām, par kurām nereti runā arī Latvijas kultūrtelpas mediji; palīdz atrast grāmatu lappusēs noderīgus padomus, tādā veidā kalpojot kā neuzbāzīgs rīks pieaugušo, bērnu un jauniešu izglītības un redzesloka apvāršņu paplašināšanai, sniedzot jaunas idejas un atbildi uz jautājumu: “Kādu grāmatu izvēlēties?”

Arī “Jauno grāmatu dienas”, kas katru mēnesi notiek tā pēdējā nedēļā un ļauj bibliotēkas apmeklētājiem apskatīt jauniegūtās grāmatas klātienē triju dienu laika intervālā, lasītāju vidū ir populāras. Ir lasītāji, kuri regulāri nāk, iepazīstas ar katru grāmatu, atzīmējot, ka vienu vai otru izdevumu vēlas lasīt. Bibliotekāri savukārt BIS Alise reģistrē lasītāju rindā. Popularizējam arī virtuālā kataloga jauno, lietotājam draudzīgāko veidolu, informējot par iespēju autorizēties un veidot savā profilā lasīšanas vēlmju sarakstu.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

- **Programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”**

2024. gadā programmā “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” bibliotēkai bija dota iespēja, izvēlēties grāmatas 178 EUR vērtībā. Rezultātā ieguvām no iepirkumā iekļautajiem izdevumiem 14 nosaukumu grāmatas par iepriekš minēto vērtību – pieaugušo apkalpošanas nodaļas krājumu papildināja seši jauni, vērtīgi izdevumi – M. Meterlinka luga “Zilais putns”, I. Kanta “Mūžīgu mieru”, F. Pessoa “Nemiera grāmata” u.c., pārējie izdevumi – adresēti bērniem un pusaudžiem. Atlases principi – grāmatas nav bibliotēkas krājumā, tā ir patiesi vērtīga, lai arī tā netiks, iespējams, masveidā lasīta.

Bibliotekāri ir ļoti pateicīgi, ka valsts atbalsts Latvijas Nacionālās bibliotēkas projektam, kas paredz vērtīgu grāmatu iepirkumus publiskajām bibliotēkām, turpinās!

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

- **Darbs ar parādniekiem**

Ar parādniekiem Bibliotēkā tiek strādāts regulāri, gan sūtot atgādinājumus uz e-pastiem, izmantojot bibliotēku informācijas sistēmu, gan rakstot telefoniskas īsziņas, gan zvanot. Jāatzīmē, ka ir lasītāji, kuri kavē grāmatu nodošanas terminus - ilglasītāji, taču vienmēr atnāk un grāmatas nodod, kā arī tādi, kuri grāmatas pazaudē, sabojā vai vienkārši pazūd bez pēdām no bibliotekāru redzesloka; no komunikācijas izvairās. Dažkārt nākas uzrunāt radus, paziņas un kaimiņus, apmeklēt reģistrācijas datus uzrādītājā dzīvesvietas adresē, lai iegūtu kādas ziņas par bijušā lasītāja gaitām un mēģinātu atgūt bibliotēkas īpašumu – grāmatu. Šai kategorijai raksturīga attieksme, ka no bibliotēkas krājuma patapinātā grāmata tāds bezvērts nieks vien ir, par kuru lasītājam sen aizmirsies. Vienīgais līdzeklis cīņā par grāmatu atgūšanu no šī tipa lasītājiem ir bibliotekāra neatlaidība, uzstājība un pacietība.

SECINĀJUMI: pārskata gadā ieguldīts liels darbs pie krājuma kvalitātes un organizācijas uzlabošanas. Finansiālais nodrošinājums krājuma komplektēšanai palika nemainīgs, taču bibliotēka izmantoja tiesības veikt budžeta grozījumus un novirzīt nopelnītos līdzekļus krājuma komplektēšanai. Krājuma kopējā apgrozība ir stabila, nedaudz samazinoties grāmatu krājuma izsnieguma rezultātiem, bet palielinoties periodikas krājuma apgrozībai. Bibliotēkā par valsts naudu abonētās datubāzes gada ietvaros izmantotas pasīvi, lai arī tika popularizētas katram potenciālajam lietotājam individuāli. Notika daudzveidīgi tradicionālie krājuma popularizēšanas pasākumi.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Pārskata gadā Bērnu apkalpošanas nodaļā notika vairāk kā simts dažādi pasākumi (regulārās nodarbības, tikšanās, grāmatu apskati, priekšlasījumi u.c.), tādēļ pieaudzis aktīvo lietotāju skaits par 19.26 %, kā arī apmeklējumu skaits par 20.15 %; par 12.38 % palielinājies literatūras izsnieguma rādītājs bērniem vecumā līdz 18 gadiem.

2024. gadā turpinājām organizēt tikšanās “**Māmiņu un mazuliņu rītos**” (vienu līdz divas reizes mēnesī), kuras regulāri apmeklē trīs līdz piecas māmiņas ar bērniem, kuri vēl nav pirmskolas izglītības iestāžu (PII) audzēkņi. Bērniem tā ir lieliska iespēja iedzīvoties bibliotēkas vidē, arī socializēties, lai vēlāk sekmīgi iekļautos pirmskolas izglītības iestādes bērnu kolektīvā, savukārt māmiņām – iziet ārpus mājas, satikt citas māmiņas. Šo gadu laikā paši pirmie mazuliņu rītu apmeklētāji ir jau uzsākuši gaitas PII, bet klāt nākuši citi mazie ikmēneša tikšanos apmeklētāji. Aktualizētās tēmas ir bijušas dažādas, mērķauditorijas interesei un norisēm gada ritumā atbilstošas. Tā augustā notika māmiņu un mazuliņu tikšanās ar fizioterapeiti Elīnu Ievu Maksimovu, kas uzskatāmi rādīja, kā apieties ar jaundzimušajiem, atbildēja uz klausītāju jautājumiem (*skat. attēlu*).

“Māmiņu un mazuliņu rīts” augustā ar fizioterapeiti E. I. Maksimovu.

Lasīšanas veicināšanas programmas “Grāmatu starts” 2024. gada absolventi

Darbā ar 3 – 4 gadus veciem bērniem lasīšanas veicināšanas programmas **“Grāmatu starts”** ietvaros aizvadīts jau sestais gads (*skat. attēlu*). Nodarbībās tiek aktualizēti dažādi daiļdarbi saistībā ar norisēm dabā, mazo apmeklētāju lasīšanas interesēm u.c. notikumiem. Kopā mācāmie klausīties priekšlasījumus, uztvert un runāt par tajos pausto domu, radoši

darboties. Aizvadītā gada pirmajai nodarbībai tika uzrunāti un atsaucās 13 bērnu vecāki; izlaidumā decembrī dāvanu komplektus saņēma deviņi cītīgākie bibliotēkas apmeklētāji. Arī šī gada lasīšanas veicināšanas programmas absolventu vecāki bija vīlušies, kad pienāca izlaidums. Gads kopā, tiekoties programmas “Grāmatu starts” ietvaros, ir noslēdzies, bet ir rasts risinājums, lai šie bērni varētu turpināt apmeklēt attīstošas nodarbības bibliotēka un vecākiem nebūtu vilšanās sajūtas.

2022. gada lasīšanas veicināšanas programmas “Grāmatu starts” absolventiem tika izveidota “**Bibliotēkas skoliņa**”, kurā turpinājās darbs pie grāmatu un lasīšanas popularizācijas ikmēneša regulārās nodarbībās (*skat. attēlu*).

Nodarbībā “Bibliotēkas skoliņa” bērni attīsta medijpratības prasmes.

“Bibliotēkas skoliņā” turpinām aktualizēt noteiktas grāmatas saistībā ar sezonālītāti dabā u.c. norisēm, kuras bērniem varētu būt interesantas. Pārskata gadā trijās nodarbībās tika skarti arī medijpratības jautājumi (iedvesmojoties no sociālās iniciatīvas “Tet skoliņa bērniem” materiāliem), kas uzsākot skolas gaitas ir ļoti svarīgi, jo lielai daļai bērnu līdz ar pirmo mobilo telefonu vēl nenāk līdzī izpratne par to, kā dažādās situācijās reaģēt uz noteiktiem notikumiem.

Daļa bērnu, kas sāka apmeklēt “Bibliotēkas skoliņu” izveides gadā, nu jau mācās sākumskolā un ir jādomā, kādas nodarbības piedāvāt, lai bibliotēkas apmeklējums kļūst par ieradumu: piesaistīt radošajām iknedēļas nodarbībām trešdienās vai veidot citu grupu lasīšanas veicināšanas programmas “Grāmatu starts” absolventiem. Jārēķinās, ka bērniem ar četrus gadus lielu vecuma starpību ir grūti veikt vienus un tos pašus uzdevumus. Ir ļoti atšķirīgs darbības ātrums, izziņas aktivitāte, uzmanības noturība u.c. aspekti, kas ir svarīgi, lai nodarbību veidotu attīstību veicinošu un mērķauditorijai interesantu. Ar nodarbību apmeklētājiem “Bibliotēkas skoliņā” strādāt ir patīkami, jo bērni ir tādā vecumā, kad spēj paust savu viedokli (ir pietiekams vārdu krājums, nav bailes izteikties), ir ieinteresēti saturā, kuru tiem piedāvā. Prātā spilgti palikusi novembra nodarbība, kurā tika aktualizēta Latvijas kultūras kanona puzzle “Stāstu stāsts” (skat. attēlu).

Tiek pētīta un izzināta Latvijas kultūras kanona puzzle “Stāstu stāsts”

Apskatījām tēlus un sīkās detaļas, kas ietvertas katrā puzzles gabaliņā, rādot uzskatāmus piemērus no latviešu autoru daiļdarbiem. Daļa no tiem vēl nav piemērota mērķauditorijas vecumam, bet, lai izprastu puzzles veidošanas būtību, to saturā bija nepieciešams nedaudz ielūkoties (piemēram, viens no ir puzzles gabaliņiem ir ar ledus gabalu, uz kura peld vairāki varoņi, protams, 5 – 7 gadus veci bērniem vēl nebūs piemērota lasāmviela R. Blaumaņa novele “Nāves ēnā”). Stāsts veidojās raiti, plūstoši un interesanti, meitenes vēlējās turpināt vēl un vēl.

Vairākas reizes mēnesī mācību gada ietvaros notiek tikšanās ar bērniem, jauniešiem arī Pļaviņu PII “Bērziņš”, “Jumītis” un vidusskolā, piemēram, lai informētu par jaunāko literatūru noteiktam vecumposmam, runātu par drošību interneta vidē, uzlabotu prasmes meklēt un izvērtēt informāciju (*skat. attēlu*).

Lielā pavasara tīrīšana ar Mūmammu un Vārnu PII “Bērziņš”

Regulāri tiek plānotas tikšanās ar PII “Bērziņš” un PII “Jumītis” bērniem, laika posmā no septembra līdz janvārim īpašu uzmanību vēršot uz pirmskolas vecuma grupu darbu ar “BJVŽ” 2024. gada kolekcijas “5+ grupas” grāmatām. Šo tikšanos laikā tiek nolasīta konkrētā grāmata vai tās fragments, tiek uzdoti jautājumi, lai veicinātu bērnu izpratni par tās sižetiskajiem risinājumiem un pausto domu. Piemēram, pēc Katri Kirkopelto stāsta “Mollis” nolasīšanas lomās, bērni domāja un runāja par īpašībām, iezīmēm, kuras draudzībai, tās veidošanai ir raksturīgas un būtiskas. Aktivitātei tika izmantota vienkāršota Likerta skala (Piekrītu – palekties. Neitrāli – palikt stāvēt. Nepiekrītu – pietuities.). Turpinājumā tika zīmētas improvizētas medaļas, ko pasniegt savam labākajam draugam, un noslēgumā uzņēmām divas fotogrāfijas (priecīgas un dusmīgas sejas), ko nākamajā tikšanās reizē plānots bērniem rādīt, lai uzskatāmi parādītu, kā vizuāli atšķiras cilvēka seja, kad tad tas smaida; kā šādas nianse ietekmē pirmo iespaidu par cilvēku, tātad arī iespēju iegūt jaunus draugus. Laba sadarbība izveidojusies arī ar pirmskolas pedagogiem, kuri strādā ar jaunākiem bērniem – tiek īstenotas

dažādas idejas, piedomājot pie detaļām, aktivitātēm, priekšnesuma, lai tikšanās PII audzēkņiem būtu interesanta un paliktu prātā.

PII grupas un skolēnus uz bibliotēku aicinām, lai tie apskatītu izstādes. Literatūras izstādes un prezentāciju slaidrāde uz interaktīvās tāfeles jau ir ierasta lieta. Tās ļauj pilnveidot bibliotēkas apmeklētāju zināšanas par tēmām, kuras nolemts aktualizēt, veicina izsniegumu grāmatām, kuras citkārt varbūt nepamanītas būtu stāvējušas plauktā. Pārskata gada maijā mums bija brīnišķīga iespēja uzņemt ceļojošo Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrības rīkoto **izstādi “Vai grāmatai ir knābis?”** (autori - māksliniece Rūta Briede, dzejniece Inese Zandere, dizainers Artis Briedis). Tā bija izglītojoša, interaktīva, piemērota arī pavisam maziem bibliotēkas apmeklētājiem, mudinot interesentus izsekot grāmatas ceļu no rakstnieka uzrakstītā stāsta līdz pat grāmatplauktam. Savukārt decembrī bija apskatāma **ceļojošā izstāde “Snīpulītis no Snīpuļciema”** (fotogrāfs Vitālijs Vinogradovs), kas ļāva ielūkoties Lauras Vinogradovas radītā tēla piedzīvojumos un ikdienā.

Apzinoties, ka vislielākais restarts lasīšanai ir nepieciešams tieši pamatskolas skolēniem, aktīvi tiek meklēti veidi, kā piesaistīt bērnu un vecāku uzmanību bibliotēkai. Jau daudzus gadus tiek popularizētas “BJVŽ” kolekciju grāmatas, vasaras lasīšanas izaicinājumi, kurus organizē izdevniecības “Zvaigzne ABC” un “Latvijas Mediji” (“Lasīšanas stafete”, “Gramatons”) piedāvājot izlasīt savu apgādu izdotās grāmatas; skolēni tiek uzrunāti dalībai **“Skaļās lasīšanas sacensībās”**. Bibliotēkā regulāri notiek viktorīnas tipa komandu sacensība **“Faktu detektīvi”**, pusaudži runā par izlasītajām grāmatām **lasītāju klubīnā “Lasīšanas atlēti”**, bet tā ir tikai neliela daļa no mērķauditorijas grupas, kuru mēs vēlētos redzēt bibliotēkā biežāk. Tādēļ radās ideja uzrunāt tos ar “zaļo” ideju starpniecību. Aprīlī organizējām Pļaviņu vidusskolas ekoskolas jauniešu tikšanos ar organizācijas “Zero Waste Latvija” (ZWL) valdes locekli, projekta “Lietovelreiz.lv” vadītāju Evitu Ozolu – Ozoliņu. Lekcijas “Aprītes ekonomika – kā iet līdzī pārrmaiņām” laikā atklājās, ka tikai nedaudzi no jauniešiem zina, ka arī mūsu pilsētā ir tekstila nodošanas konteiners, ka to var un vajag izmantot. Radās priekšstats, ka darbnīcas ideja pārveidot nevajadzīgu, novalkātu T – kreklu par iepirkumu somu lielāko daļu jauniešu tomēr aizrāva (*skat. attēlu*).

Ieskats darbnīcā “Aprites ekonomika – kā iet līdzī pārrmaiņām”

Oktobrī tika svinēta Bērnu apkalpošanas nodaļas (iepriekš Pļaviņu bērnu bibliotēkas) dzimšanas diena “Spoku stundas” noskaņās (skat. attēlu zemāk: *Bērnu apkalpošanas nodaļas dzimšanas dienas svinību “Spoku stunda” apmeklētāji stāsta savus spoku stāstus*).

Ciemiņu sanāca daudz, galvenokārt 2. – 5. klašu skolēni. Kopā tika veidoti ballītes atribūti, gatavota kūka, skatīta animācijas filma; pildīti testi. Arī Pļaviņu vidusskolas skolotājiem tika nosūtīta saite uz Rakstniecības un mūzikas muzeja (RMM) attālināto nodarbību “Spoku stunda”, kuru bērni noskatījās bibliotēkā. Kā īpašais ciemiņš un pārsteigums bērniem bija māksliniece Jolanta Sirmā, kas pieciem laimīgajiem ballītes apmeklētājiem zīmēja hennas tetovējumu pēc to izvēles.

Pasākumu bijis daudz – radošo nodarbību apmeklētāju ekskursija uz saimniecību “Dzintaru zirgi” (*skat. attēlu zemāk*), tikšanās ar vēsturnieku, suņkopības ekspertu Jāni Pavlovski, Drošas pārvietošanās diena, Rīta lasījums Ziemeļvalstu literatūras nedēļas ietvaros, tikšanās ar dramaturgu, radio raidījumu vadītāju Lauri Gundaru (*skat. attēlu nākošajā lpp.*); Ēnu diena, kurā jaunieši paši mēģināja plānot vasaras pārgājiena maršrutu.

Gatavojoties izjādei, bērni apgūst uzvedības noteikumus saskarsmē ar zirgiem saimniecībā “Dzintaru zirgi”.

Liela daļa no šīm aktivitātēm atspoguļota arī sociālo tīklu Pļaviņu bibliotēkas “Facebook” (60 ieraksti), “Instagram” (51 ieraksti) lapās. Tāpat bērni turpina apmeklēt radošās nodarbības reizi nedēļā un izbaudīt virtuālās realitātes brīļu sniegto iespēju uz mirkli pabūt citās pasaulēs.

Sākumskolas klases skolēni ieinteresēti dramaturga L. Gundara stāstījumā

Saskaņā ar ES darba plānā kultūras jomā 2023. – 2026. gadam iekļautajiem mērķiem, Pļaviņu bibliotēka ir droša kultūrvide, kur bērniem pavadīt brīvo laiku. Tiek rasti dažādi risinājumi, lai bērniem tas būtu pēc iespējas produktīvāks – aicinājumi piedalīties dažādās vecumam, interesēm un spējām atbilstošās nodarbībās, pavadīt laiku, risinot dažādas mīklas un spēlējot galda spēles, tikties ar aizrautīgiem cilvēkiem, lietpratējiem.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

SECINĀJUMI: Bērnu apkalpošanas nodaļā aizvadīts spraigs un interesants darba gads, gādājot par pilnīgi visu vecumu bērnu iesaistīšanu lasītveicināšanas un izglītojošajās aktivitātēs: bibliotēka regulāri apmeklēja māmiņas un mazulīši, pirmskolas vecuma, sākumskolas vecuma bērni; pusaudži un jaunieši. Bibliotēka bērniem un jauniešiem kļuvusi par populāru brīvā laika pavadīšanas vietu. Notika nodarbības programmu “Grāmatu starts”, “Bērnu, Jauniešu un vecāku žūrija 2024” nodarbības; bērni ar vecākiem pulcējās “Bibliotēkas skoliņā”, darbojās “Lasīšanas atlētos”, “Faktu detektīvos”. Bibliotekāres bija gaidīti ciemiņi gan pirmskolas izglītības iestādēs, gan skolā.

8. Novadpētniecība

- **Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes**

Pārskata perioda prioritāte novadpētniecības darbā bija: sekot līdzi norisēm vietējās sabiedrības dzīvē ar mērķi izvērtēt publicētos materiālus par novadu un novadniekiem, apkopot no dažādiem avotiem iegūto informāciju, kārtot to loģiskā secībā tematiskajās novadpētniecības materiālu mapēs (kopijas no publikācijām grāmatās, periodikā; tīmekļa vietnēs u.c. avotos). Tas ir mērķtiecīgs darbs, kas palīdz ātri piedāvāt lietotājiem vienkopus esošus materiālus pieprasījuma gadījumā. Turpinājās jau iepriekšējos gados aizsāktais darbs pie ievērojamu, nozīmīgu personību, kuras biogrāfiski saistītas ar Pļaviņām un apkaimi, apzināšana, ar mērķi sakārtot iegūtos dokumentus personāliju mapēs. Kā katru gadu, īpašu uzmanību veltījām novadniekiem, kuriem 2024. gadā apritēja nozīmīgas jubilejas vai atceres dienas. Rezultātā tika iekārtotas jaunas mapes 12 jaunas mapes:

- Literātam un pedagogam **Jānim Bundulam** (1899-1981)
- Dabas pētniekam **Andrejam Brutānam** (1824-1893)
- Ekonomikas un juridiskās fakultātes dekānam **Jānim Porietim** (1926-2005)
- Sabiedriskajam darbiniekam, Vietalvas Aizsargu nodaļas priekšniekam **Pēterim Pļavinskim** (1899-1941 (?))
- Vietalvas pūtēju orķestra atjaunotājam un vadītājam, tautas mūziķim **Jānim Siricinam** (1903-1994)
- Rakstniecei **Eiženijai Tālmanei** (1894-1990)
- Publicistam **Osvaldam Akmentiņam** (1914- ?)
- Rakstniekam **Jānim Purapuķem** (1864-1902)
- Mācītājam **Jēkabam Osim** (1894-1979)
- Skolotājam, kordinģentam **Andrejam Brodam** (1884-1933)
- Farmaceitam, literātam **Nikolajam Avenam** (1899-1952)
- Sabiedriskajam darbiniekam **Andžam Siliņam** (1849-1934)

Apkopotie materiāli sākotnēji tika eksponēti plaukta izstādēs lasītavā. Piemiņas izstādes organizējām arī novadniekiem, par kuriem jau līdz šim gadu gaitā apkopots gana plašs materiālu klāsts:

- Grafiķim **Arnoldam Krēsliņam**(1934-2008)
- Dzejniekam **Jānim Kākulim** (1959)

- Ģenerālim **Andrejam Krustiņam** (1884-1942)
- Skolotājam, sabiedriskajai darbiniecei, ilggadējai Pļaviņu vidusskolas direktorei **Edītei Kupčai** (1934-2016)
- Latvijas Nacionālās operas koristei **Emīlijai Mežsētai** (1874-1968)
- Rakstniecei, sabiedriskajai darbiniecei **Emīlijai Prūsai** (1878-1950)
- Dzejniecei **Ausmai Pormalei** (1939-2013)
- Rakstniekam **Pēterim Liepiņam** (1913-2013)
- Grāmatizdevējam, tulkotājam **Pēterim Jankavam** (1964)
- Gleznotājam **Aleksandram Štrālam** (1879-1947)
- Gleznotājam **Edītei Krastenbergai** (1929-2016)
- Sportistam, izcilajam soļotājam **Pēterim Zeltiņam** (1914-1994)
- Mūziķei, pedagoģei un gleznotājai **Agnesei Krastenbergai** (1954)
- Literātam un žurnālistam **Valdemāram Ambainim** (1889-1946)

Literatūras izstādes, veltītas sabiedrībā pazīstamām personībām, kuras biogrāfiski saistītas ar Pļaviņām un apkaimi, bibliotēkas apmeklētāji vienmēr uztver ar lielu ieinteresētību, kā arī labprāt dalās atmiņās, piedāvā personīgi glabātus materiālus, saprotot, ka tieši bibliotēkā tie būs pieejami visiem interesentiem.

Lūgumam uzrakstīt atmiņas par darba gadiem Pļaviņu bibliotēkās, atsaucās bijusī Pļaviņu Bērnu bibliotēkas bibliotekāre Antra Galiņa un iesniedza uzrakstītas atmiņas, kas papildinās novadpētniecības materiālus par bibliotēkām.

Novadpētniecības krājumā ir plašs materiālu klāsts par Pļaviņām un to apkārtni, kas palīdz sagatavot uzziņas par kādu konkrētu vietu, celtni vai cilvēkiem. Tāda rakstura uzziņas tiek gatavotas regulāri. Visbiežāk novadpētniecības krājumu izmanto skolēni, skolotāji; arī citi interesenti. Īpaši tie, kuri pievērsušies savas dzimtas vēstures izpētei.

Bibliotēkas novadpētniecības krājumā apkopotos materiālus popularizējam bibliotēkas sociālo tīklu lapās, bet atsevišķas izsmeļošas publikācijas ir pieejamas Aizkraukles bibliotēkas novadpētniecības blogā; daļa bibliotēkas veidoto novadpētniecībai veltīto prezentāciju glabājas tīmekļa vietnē SlideShare.

2024. gadā notika arī atsevišķi pasākumi par novadpētniecības tēmām. Īpaši izceļams ir Pļaviņu rakstniecei Emīlijai Prūsai (1878-1950) veltītais sarīkojums “Reiz Meža ielā, Pļaviņās...”, kura iecere bija izstāstīt stāstu par rakstnieces dzīves laiku Pļaviņu pilsētā, atklājot

bagātīgo materiālu klāstu, kas glabājas Bibliotēkas novadpētniecības krājumā. Sarīkojuma viesi bija rakstnieces dzimtas pēcnācēji, kuri dalījās vēl joprojām spilgtās atmiņās par savu tanti Emīliju. Arī pļaviņiešiem, kuri toreiz bija mazi bērni no Meža ielas, bet tagad sirmgalvj, ir atmiņas par rakstnieci.

Oktobrī rosinājām dalīties atmiņu stāstos par Baltijas ceļu, Atmodas laiku, atsaucoties uz Latvijas Universitātes HZF izsludināto konkursu “Mani pirmie Atmodas soļi”; organizējām literatūras izstādi “Tas bija tautas laiks – atceries, stāsti, saglabā”. 4. oktobrī atmiņu glabātāji pulcējās Bibliotēkā uz stāstu pēcpusdienu. Atmiņās dalījās Pļaviņu Tautas frontes grupas vadītājs Mārtiņš Siliņš, Pļaviņu izpildkomitejas kādreizējā sekretāre Sarmīte Stakle, arī pārējiem bija katram savs stāsts par to, kāds atmiņās palicis šis saspringtais, sarežģītais laiks.

2024. gada nogalē uzsākām rakstniece Emīlijas Prūsas (1878-1950) fotogrāfiju kolekcijas ievadi Latvijas nacionālās bibliotēkas Digitālajā bibliotēkā. Kolekcija līdz šim bija ievadīta Aizkraukles reģiona bibliotēka Novadpētniecības datubāzē. Pašlaik bibliogrāfiskie apraksti ir eksportēti uz digitālo objektu pārvaldības sistēmu (DOM), rediģēti, taču priekšā vēl fotogrāfiju pievienošana.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķim:

SECINĀJUMI: Pārskata gadā novadpētniecības krājums tika mērķtiecīgi papildināts, īpašu vērību veltot materiālu par novadniekiem vākšanai, organizācijai un popularizēšanai. Lasītāju iecienītas novadniekiem veltītās atceres izstādes lasītavā. Uzsākts darbs pie rakstnieces Emīlijas Prūsas fotogrāfiju kolekcijas ievadīšanas Latvijas Nacionālās bibliotēkas Digitālajā bibliotēkā.

9. Projekti

2024. gadā Bibliotēka sagatavoja un iesniedza projektu “Rakstīt stāstu” Valsts kultūrkapitāla fonda 3. regulāro projektu konkursam Literatūras nozarē. Projekts tika atbalstīts. Tā ieceres realizācijai piešķirti 390 EUR no valsts finansējuma. Projektā iecerētās izglītojošās aktivitātes jaukā skolā vecuma bērniem notiks 2025. gadā.

Kā katru gadu, iesaistījāties LNB Atbalsta biedrības lasīšanas veicināšanas projektā “Grāmatu starts”, LNB Bērnu lasīšanas centra lasīšanas veicināšanas ikgadējā projektā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024”, uzrunājot un iesaistot lasīšanas aktivitātēs ne tikai bērnus un jauniešus, bet arī ģimenes – vecākus, vecmāmiņas u.c. ģimenes locekļus.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

Tabula “Realizētie projekti”

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (t. sk. īstenošanas laika periods, rezultāti, īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
“Rakstīt stāstu”	Valsts kultūrkapitāla fonds, pašvaldība	640 EUR (390 EUR – valsts finansējums)	1.11.2024.-31.07.2025. Projekts atbalstīts 2024.gada 3. projektu konkursā Literatūras nozarē. Tā iecere – nodarbību cikls jaunākā skolas vecuma bērniem. Ideja – rosināt uz savas dzīvesvietas vēstures izpēti, attīstīt radošumu. Piedalās – rakstniece L. Pastore, novadpētnieks A. Rūtiņš.	Atbalstīts, realizēts tiks 2025.gadā
“Grāmatu starts”	LNB Atbalsta biedrība, pašvaldība	150 EUR (75 EUR – LNB Atbalsta biedrības finansējums)	Realizēta lasīšanas veicināšanas programma pirmskolas vecuma bērniem	Atbalstīts, realizēts

“Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024”	Valsts finansējums, LNB projekta organizators	131 EUR	Realizāta lasīšanas veicināšanas programma bērniem, jauniešiem, vecākiem un skolotājiem.	Atbalstīts, realizēts
---	---	---------	--	-----------------------

10. Publicitāte

Bibliotēkai ir izveidota iestādes vietne Google tīklā ar pamatziņām par iestādi: darba laiks, adrese un atrašanās vietas norāde Google Maps, piedāvātie pakalpojumi, kontakti. Google sniegtā statistika liecina, ka lietotāji informāciju primāri bieži vien atrod tieši šeit (darba laika skatījumi, atrašanās vietas meklējumi, telefoniska saziņa). Ziņas par Bibliotēku iegūstamas arī Aizkraukles novada pašvaldības lapā, izsmeljoša pamatinformācija vietnē Kultūras dati.

Bibliotēkai jau vairākus gadus ir izveidots profils Facebook jeb Meta vietnē, kur interesenti var iegūt pamatziņas par iestādi: adresi, telefonus, e-pastus saziņai, saiti uz e-katalogu; uzzināt informāciju par Bibliotēkas darba laiku, piedāvājumu. Regulāri tiek publicētas ziņas par notikumiem Bibliotēkā – gan pirms, gan pēc notikuma. Gada laikā šajā lapā bijuši 190 informatīvi ieraksti, kā arī citu lietotāju sagatavoto ziņu ieteikumi, kuri nav uzskaitīti. Pašlaik Facebook vietne ir Bibliotēkai kļuvusi par galveno informēšanas rīku, kur sajūtam arī lietotāju reakcijas komentāru veidolā. 2024. gada beigās lapai bija 920 sekotāji. Ievietot jaunu informāciju lapā ir piešķirtas tiesības visiem Bibliotēkas bibliotekārajiem darbiniekiem.

Bibliotēkai ir profils no 2012. gada portālā Draugiem.lv. Arī šī Bibliotēkas vietne tiek uzturēta, publicējot svarīgākās ziņas no Bibliotēkas. Arī šeit apmeklētājs var iegūt informāciju par darba laiku, kontaktiem; atrast saiti uz tiešsaistes katalogu.

Uzturam pašu spēkiem izveidoto Bibliotēkas lapu uz platformas Mozello bāzes: <https://www.plavinubiblioteka.lv/>. Lapa ir publiski pieejama, taču 2025. gada viens no būtiskiem uzdevumiem darbā ar publicitāti, ir lapas kvalitātes uzlabošana, regulāri publicējot materiālus, izvietojot novadpētniecības materiālu apkopojumus. Neskatoties uz uzlabojumiem, kuri vēl veicami lapas funkcionalitātē un regulāru publikāciju trūkumu, tīmekļa meklētāju ranžētais rezultātu saraksts apliecina, ka vietne tiek izmantota pamatinformācijas iegūšanai par Bibliotēku un tās pakalpojumiem. Lapai tehnisku iemeslu dēļ 2024. gadā nebija pieslēgts

Google Analytics rīks apmeklējumu statistikas uzskaitē, tāpēc konkrētu ziņu par izmantošanu pašlaik pietrūkst; nevaram tās uzrādīt arī statistikā.

Tabula “Sociālo tīklu saturvienību skaits”

	Saturvienību skaits
	2024
Facebook (Meta)	190
Draugiem	19
Instagramm	49

Bibliotēka sniedz ziņas reģionālā laikraksta ‘Staburags’ žurnālistei Sandrai Pumpurei, kura bieži vien pati apmeklē Bibliotēkas pasākumus un gatavo publikācijas laikrakstā. Laikraksts “Staburags” īsziņās par kultūras pasākumiem ievieto ziņas par pasākumiem Bibliotēkā. Reģionālajā laikrakstā bija publicēti arī vairāki S. Pumpures apraksti par bibliotēkas pasākumiem, kā arī intervijas ar Bibliotēkas uzaicinātajiem viesiem (kinologu J. Pavlovski, katoļu draudžu priesteri Pāvilu Kamolu, rakstnieci Rutu Bērziņu, Ukrainas “Azov”speciālās uzdevumu vienības kareivi Mariju Čehu (Gerdu)). Ziņas par pasākumiem Bibliotēkā tiek publicētas Aizkraukles novada pašvaldības informatīvajā izdevumā kultūras notikumu kalendārā. Žēl ka tieši pašvaldības ziņu izdevuma veidotāji uzskata, ka lasīšanas veicināšana, notikumi Bibliotēkā ir mazsvarīga informācija, kura tā arī netiek publicēta, aizbildinoties ar ierobežoto apjomu.

2024. gadā Bibliotēkā ciemojās Bauskas novada pagastu bibliotēku darbinieki, lai apskatītu Bibliotēkas jaunās telpas, dalītos pieredzē par bibliotekāro darbu. Kolēģu apciemojumi vienmēr iepriecina, tie veicina Bibliotēkas publicitāti un zināmā mērā ļauj ieraudzīt sevi citu acīm.

SECINĀJUMI: regulāri tika publicētas ziņas no Bibliotēkas sociālo tīklu profilos Facebook, Draugiem.lv, Instagramm; sniega informācija vietējām avīzēm. 2025. gadā jāstrādā pie tā, lai informācijas sniegšanas pamatvieta būtu Bibliotēkas lapa.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Bibliotēkas sadarbības partneri ir vietējās izglītības iestādes, kuru audzēkņi un kolektīvi ir liela daļa no Bibliotēkas potenciālās mērķauditorijas: **Pļaviņu vidusskolas** skolēni un skolotāji, **Pļaviņu Mākslas skolas** pedagogu un audzēkņu kolektīvs. Laba sadarbība ir ar pirmskolas izglītības iestādēm “**Jumītis**” un “**Bērziņš**”. Nodarbības audzēkņiem notiek gan Bibliotēkā, kad bērni ar audzinātājiem nāk ciemos, gan bibliotekāri apmeklē bērnus viņiem ierastajā vidē – dārziņa grupiņās (*skat. vairāk iedaļā “Darbs ar bērniem un jauniešiem”*). Laba sadarbība pastāv ar **Pļaviņu Kultūras centru**, kur vienmēr varam gūt atbalstu dažādu praktisku jautājumu risināšanā, kā arī no savas puses atbalstīt viņu ieceres ar informāciju, ar literatūru un praktisku palīdzību reklāmas materiālu sagatavošanā (afišu, programmu, nošu izdrukas). **Pļaviņu Mākslas skolas** plenēru darbu izstādes Bibliotēkā ir jau kļuvušas par tradīciju.

Pašvaldības darbinieki **Pļaviņu apvienības pārvaldē** un klientu pakalpojumu centrā vienmēr ir atsaucīgi un izpalīdzīgi, sākot ar informācijas nodošanu un beidzot ar starpbibliotēku abonementa grāmatu nogādi Pļaviņās no Aizkraukles novada centrālās bibliotēkas – vienmēr ir gatavi iesaistīties grāmatu apmaiņas ķēdē starp Pļaviņu un Aizkraukles bibliotēkām. Pļaviņu klientu apkalpošanas centra darbinieces savukārt sniedz izsmeļošas konsultācijas, kā vienam vai otram iedzīvotājam varam kopīgi palīdzēt atrisināt kādu problēmsituāciju, ja bibliotekāriem pietrūkst padoma.

Bibliotēkas kopīgā darba partneri ir arī apkārtējo bibliotēku bibliotekāri Gostiņu bibliotēkā, E. Prūsas Vietalvas pagasta bibliotēkā. Bieži izmantojam arī Klintaines pagasta bibliotēkas krājumu, ja ir nepieciešamība pēc vairākiem viena nosaukuma eksemplāriem. Kopā strādājam, lai lasītāju pieprasījumi būtu savlaicīgi izpildīti. Pagastu klientu pakalpojumu punktu vadītājas Giedre Zvirgzdiņa un Eva Zeipe-Mača veic kurjeru darbu starp bibliotēkām, savienojot bibliotēkas apmeklējumu ar braucienu uz Pļaviņu apvienības pārvaldi.

Labā sadarbība izveidojusies ar Jēkabpils bibliotēkām, kuru krājumu bieži izmantojam savu lasītāju vajadzību apmierināšanai.

Turpinās sadarbība ar biedrību “**Laime Saimē**” un tās vadītāju Andri Zepu, gan sniedzot pieprasīto informāciju ar Pļaviņu kultūrvēstures tēmām saistītos jautājumos, gan iesaistoties pasākumos. Tā Bibliotēkā 28. janvārī notika tikšanās ar Ukrainas kareivi Mariju Čehu, kura Latvijā atguva veselību, notika pateicoties biedrības vadītājam, aktīvam zemessargam Andrim

Zepam. Bibliotēkai un biedrībai ir kopēji mērķi – apzināt un popularizēt Pļaviņu kultūrvēsturi, tāpēc sadarbība ir pašsaprotama. Bibliotēkas vadītāja ir biedrības biedre.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

SECINĀJUMI: tikai pateicoties sadarbībai starp vietējām pašvaldības iestādēm, nevalstiskajām organizācijām, vietējo sabiedrību un aktīvajiem iedzīvotājiem, kuru viedokļos vienmēr ieklausāties, Bibliotēka spēj realizēt savas ieceres.

Gada pārskatu sagatavoja: Ineta Grandāne, Pļaviņu bibliotēkas vadītāja

27.01.2025.

12. Pielikums. 2024. gads fotogrāfijās

28.01.2024. Pļaviņu bibliotēkā viesojās Ukrainas īpašo spēku atsevišķās vienības "Azov" kareive Marija Čeha (Gerda). Attēlā – kopā ar biedrības "Laime saimē" aktīvistiem

19.02.2024. "Zaļā pēcpusdiena" bibliotēkā. Pie mums viesojās Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālās administrācijas Rāznas Nacionālā parka dabas centra vadītāja Regīna Indriķe, kura auditorijai stāstīja par rezervātiem, nacionālajiem parkiem un aizsargājamām teritorijām Latvijā un tuvējā apkārtnē.

"Reiz Meža ielā, Pļaviņās...." - tā varētu sākties stāsts par rakstnieces Emīlijas Prūsas (1878-1950) dzīves posmu no 1922. gada līdz 1950. gadam. 24. februāra sarīkojumā šis stāsts tika izstāstīts, ielūkojoties Pļaviņu bibliotēkas novadpētniecības krājumā glabātajās fotogrāfijās un atmiņās, kā arī rakstnieces dzimtas turpinātāju glabātajos atmiņu stāstos. Sarīkojumā piedalījās rakstnieces mazmeita, audzudēla Ringolda meita Hedviga; rakstnieces brāļa Jāņa Dzenīša meitas Evelīnas, arī rakstnieces audzumeitas, pēcnācēji Anda Leiškalne un Uldis Leiškalns.

Martā uz lasīšanas veicināšanas programmas "Grāmatu starts" nodarbību aicinājām pūculēnus. Šīs nodarbības pārstāvis - Pļaviņu vidusskolas Folkloras pulciņa priekšnesums, kas priecēja gan mazos, gan lielos apmeklētājus. Pēc dziesmām un rotaļām iepazīnāmies arī ar latviešu tautasdziesmām par Lieldienām un atkārtojām pavasara saulgriežu tradīcijas.

Tiešsaistes
tikšanās ar
rakstnieci
Vitu
Štelmaheri

#Eiropas autoru diena 2024

25.03.2024. Eiropas autoru diena..Pļaviņu vidusskolas 4.a klase tiešsaistē tikās ar rakstnieci Vitu Štelmaheri, kura pastāstīja par savām grāmatiņām un to varoņiem un atklāja mazāk zināmus faktus par to tapšanu. Bet ar to viss nebeidzās! Līdz pat Lieldienu brīvdienām aicinām izvēlēties grāmatu pēc valsts, no kuras nācis autors, nevis satura vai nosaukuma. Tāpat piedāvājam uzminēt autora izcelsmes valsti pēc grāmatas vāka - nāc ar draugiem un izspēlē kahoot! viktorīnu!

23. martā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) notika lasīšanas veicināšanas programmas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2023” svinīgs noslēguma pasākums – ikgadējie Lielie lasīšanas svētki, ko apmeklēja grāmatu vērtētāji no visas Latvijas. Svētkos piedalījās arī Pļaviņu bibliotēkas aktīvākie lasītāji.

Martā Lasītāju klubiņa dalībniekiem interesantas sarunas par Dženas Andersones stāstu krājumu "Sainis".

Pēc Dženas Andersones romāna "Sainis"
motīviem.

Pieņemst trokšnis un šņākoņa,
Narts vilciens dzer
no elektromākoņa.

Sequimstu sēderlī kā miera oltā,
Diena pārērbjas nartij
ar manām skropstām.

Viegli šūpojas zeme zem kājām,
Šķiet, esmu purvā
tik tālu no mājām!

Rīta miglā rīvēte kļūdz:
"Tevī mīlu!"

Slepeņos radiovilnos atbalis kā:
"es arī, bet' iespējams - vīlu!"

Dienviņus aizslauzta akacī ēnas,
Glāžu logos un spogulos zīmē
svešas sejas un acis mēmas!

Satveu spaini kā svešu saimi -
Lamīādās zābarā

namostas blusa,
Gala stacija - aizkraukle,
Skatunā iecērsta
balstina blusa.

Blāvus vīrietis aizpogā mētelim
dzeltenu pogu,

"BEDTAIM", viņš saka
un izkāpj uz perona
caur vagona logu.

Zālīte Īrisa

Lasītājas Īrisas Zālītes pārdomas dzejas formā pēc Dženas Andersones stāstu krājuma
"Sainis" izlasīšanas

Mūsu novadniekus pieminot

Martā bibliotēkas lasītavā bija apskatāmas novadpētnieciskās izstādes, veltītas novadniekiem – skolotājam un dabaszinātniekam Andrejam Brutānam(1824-1893) un skolotājam un literātam Jānim Bundulam (1899-1981)

"Radošās trešdienas" martā

Visu gadu trešdienu pēcpusdienās Bērnu apkalpošanas nodaļā risinājās radošās nodarbības. Arī martā

RADOŠIE DARBI

JOLANTA SIRMĀ

5. aprīlī plkst. 17 izstādes atklāšana ar
mākslinieces un grupas "Elpus" piedalīšanos

5. APRĪLIS / 30. APRĪLIS

PĻAVIŅU BIBLIOTĒKĀ, RAIŅA IELĀ 45

VISI LAIPNI GAIDĪTI!

Visu aprīli bibliotēka bija apskatāma Jolantas Sirmās pirmā radošo darbu izstāde

20. aprīlī bibliotēkā novadniece Ruta Bērziņa tikās ar lasītājiem un sarunas vērpās ap jaunizdoto romānu "Dzīve ir ceļš" (Ezerrozes grāmatas, 2024), kura notikumi vairāk vai mazāk risinās Pļaviņās - Rutas Bērziņas bērnības un jaunības vietās. Protams, pļaviņiešiem ir interesanti romānu lappusēs lasīt par savu pilsētu! No kreisās: rakstniece Ruta Bērziņa, bibliotekāre Iveta Gureviča

Aprīlī ar novadpētniecisku izstādi pieminējām dzejnieci Ausmu Pormali (1939-1979, eksponējot apskatei no bibliotēkas novadpētniecības krājuma materiālus un fotogrāfijas par dzejnieces dzīvi un daiļradi.

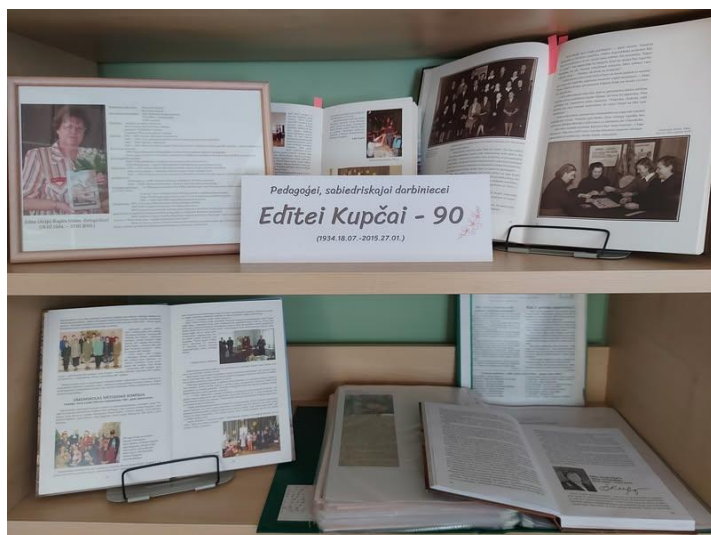
Maijā bibliotēkā bērniem īpašs mēnesis, jo ir atceļojusi LNB Atbalsta biedrības rīkotā izstāde "Vai grāmatai ir knābis?" (autori - māksliniece Rūta Briede, dzejniece Inese Zandere, dizainers Artis Briedis), kuru apskatīt un izzināt ir īpaši interesanti maziem pētniekiem. Attēlos lasīšanas veicināšanas programmas "Grāmatu starts" un nodarbību "Bibliotēkas skoliņa" bērni izmēģina savus spēkus dažādās aktivitātēs un veido paši savu grāmatiņu no laimes ratā izlozētiem tēliem.

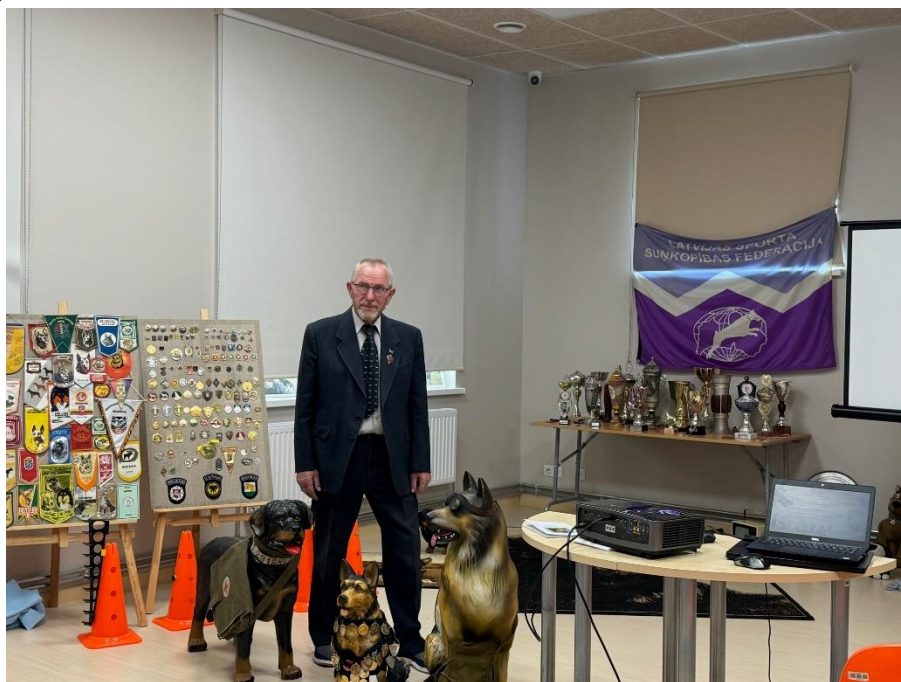
3. jūnijā Neretas kultūras centrā piedalījāties Aizkraukles novada Skaļās lasīšanas sacensībā. Pļaviņu pārstāves Emīlija, Katrīna un Žanete kopā ar bibliotekāri Zani.

1.jūnijā bibliotēkā tika atklāta novadnieces Jolantas Lamsteres gleznu izstāde

Pieminot novadnieci, skolotāju Edīti Kupču (1934-1994), jūlijā piedāvājām izstādi lasītavā

Sadarbībā ar projekta "Pļaviņu ķepas" vadītāju Ludmilu Krastu, 3. augustā bibliotēkā tika atklāta Latvijas suņkopības vēsturei veltīta izstāde, kurā bija aplūkojama daļa no eksponātiem, ko savācis Latvijas Sporta suņkopības federācijas presidents Jānis Pavlovskis.

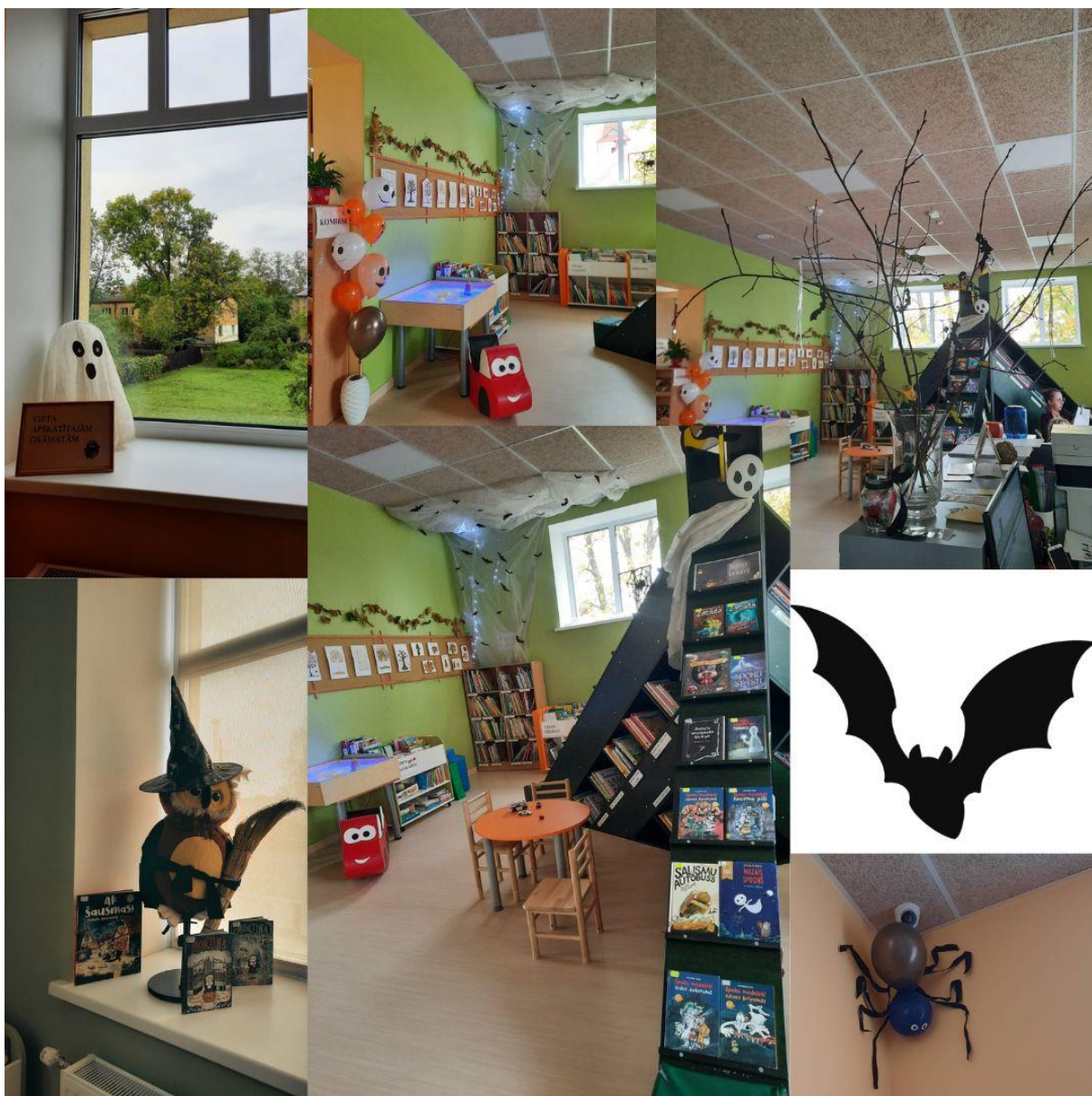
Augusta izskaņā, noslēdzot Latvijas suņkopības vēsturei veltīto izstādi bibliotēkā, uz tikšanos ar vēsturnieku, suņu draugu un lietpratēju Jāni Pavlovski, tika aicināta PII "Jumītis" grupiņa "Magonīte" u. c. bērni.

3. septembrī bibliotēkā tika atklāta Valda Kļaviņa fotogrāfiju izstādi "Pie Aiviekstes, Ļaudonā...". Izstādes atklāšanā klātesošajā piedalījās autors

21.septembrī bibliotēkā viesojās ceļotāji Laine Pērse un Arturs Driņš, daloties stāstos par Ķīnā piedzīvoto un redzēto

1.oktobra pēcpusdienā Bērnu apkalpošanas nodaļā atzīmējām bērnu bibliotēkas, - mūsu nodaļas priekšteča un tradīciju aizsācēja, dibināšanas 73. gadadienu. Oktobris ir veļu mēnesis, tam piestāv viss spocīgais un mistiskais, tāpēc mūsu dzimšanas dienas ballīte tika organizēta "Spoku stundas" noskaņās.

Stāstu pēcpusdienā 4. oktobra dienas nogalē, mēģinājām atvērt laika durvis un palūkoties uz gandrīz četrdesmit gadus seniem notikumiem - Trešās Atmodas laiku.

Saturiski daudzveidīgas literatūras izstādes bibliotēka

17. oktobrī Bērnu apkalpošanas nodaļā jau otro reizi atzīmējam Autotransporta direkcijas organizēto "Bērniem drošas pārvietošanās dienu"

30. oktobrī Pļaviņu bibliotēkā viesojās rakstniece Evita Hofmane. Arī Lasītāju klubīnā, kur tika apspriests viņas stāstu krājums “Durvis”

Ziemeļvalstu literatūras nedēļā, viesojoties PII “Bērziņš”

23. novembrī bibliotēkā svinējām grāmatas atvēršanas svētkus. Ceļu pie lasītājiem uzsācis literātes Dainas Grūbes jaunais romāns "Mūži akmenī". Sarīkojumā piedalījās izdevniecības "Zvaigzne ABC" pārstāvji; darbojās Grāmatu galds.

3. decembrī bibliotēkā atklājām Pļaviņu Mākslas skolas plenēra darbu izstādi "Vasaras mirkļi Pļaviņās"

7. decembrī bibliotēka notika literārais sarīkojums "Sirds spogulī" - tikšanās ar Pļaviņu, Kokneses un Jaunkalsnavas katoļu draudžu priesteri Pāvilu Kamolu un viņa dzeju. Īpašo svētku sajūtu raisīja priestera harizmātiskā personība.